БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 124 (11722) | 1968 оной май 29, среда | Сэн 2 мүнгэн

...ЕТ ХИЛЭ САХИГШАДТА

...хэдүүд!

...Центральна Комитет, СССР-эй ...едэй Президиум, СССР-эй Ми... Совет хилын харуулай сэрэгүү... дэһээр 50 жэлэй ойтой дашарам... сахигша сэрэгүүдые халуунаар

...нэй үүсхэлээр эмхидхэгдэн бай... Коммунис партиин хүмүүжүүл... эсэргүү олон тоото тулалдаа... хатуужаһан совет хилын харуу... манай Эхэ ороной гүрэнэй хилэ ...салгатай зорилгонуудые амжал... ...үргэнэ, коммунизм байгуулжа ... арадай энхэ амгалан ажалые ...й, Далайн-Сэрэгэй Флодтой хам...гаална. Хилэ сахигшад Эхэ орон...эр алба хэжэ, совет хүнүүдэй тон ...э, бүгэдэ ниитын дурлалда хүртэ-

...юзда, аха дүү социалис оронууд...рото һүйдхэлэйнгөө ябуулгые им... улам шангадхажа байһан мүнөө ...харуулай сэрэгүүд СССР-эй гүрэнэй хилые бүри һэримжэтэй, найдамтайгаар сахин хамгаалха уялгатай. Энэ ушар хилын харуулай сэрэгүүдэй дайшалхы бэлэдхэлые саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулха, журам ба эмхидхэлыень бэхижүүлхэ, бүхы сэрэгшэдые буржуазна үзэл сурталай ямаршье үзэгдэлнүүдтэ эбсэшэгүй байхаар, социалис Эхэ орондоо, совет арадтаа, Коммунис партидаа хизааргүй үнэн сэхэ, сэрэгэйнгээ уялга эрхим һайнаар дүүргэдэг байхаар хүмүүжүүлхыень командирнууд, политхүдэлмэрилэгшэдые, партийна ба комсомолой эмхинүүдые уялгална.

Совет хилэ сахигшад манай агууехэ социалис Эхэ ороной хилэнүүдэй бата бэхи байлгые саашадаашье эрэлхэг зоригтойгоор, эгэршэгүй оролдосотойгоор хангаха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет найдана.

Хүндэтэ нүхэдүүд, түбэгтэй, харюусалгатай, хүндэтэй албандаа шэнэ амжалтануудые түйлахыетнай хүсэнэбди.

Совет Социалис Республикануудай Союзай һэргэг хёрхо харуулшадта—совет хилэ сахигшадта нэрэ хүндэ, алдар соло!

...СС-эй ...НА КОМИТЕТ | СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ | ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

ҺААЛИШАД!

Зунай үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һаахын түлөө мүрысэе!

ГУРБАН КОЛХОЗНАЙ ДЭМЖЭНЭ

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Һаяхан манай Прибайкалиин аймагай гурбан колхозой малшадай һайндэр болоод, тэндэ үнгэрэгшэ үбэлжэлгын ажалай дүн согсологдожо, зунай бэлшээриин үедэ һү, мяха бүри ехээр абаха тухай үргэн хөөрэлдөөн болоо.

Илангаяа бэлшээриин хаһа—дүрбэ һара соо үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һааха гэһэн Эрхирэгэй совхозой, Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай уряа бэшэг малшадаймнай дунда ехэхэн һонирхол үүсхэһэн байна.

Энэ үдэр гурбан колхозой һаалишад, малшад суглараад байхадаа, тэрэ һайшаалтай үүсхэлые дэмжэхэ, иимэ үрэ дүн түйлахын ямар арга боломжотой гээшэбибди гэжэ үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэһэн, бүхы арга боломжоёо тооложо үзэһэн байха.

Эгээн түрүүн «Заветы Ильича» колхозой Таловка тосхоной фермын һаалишад, малшад зунай үедэ үнеэн бүриһөө мянган килограмм һү һаахын түлөө мүрысэхэмнай гэжэ аймаг соогоо үүсхэл гаргаа. Тус фермынхид үнгэрһэн дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1088 килограмм һү һаагаа. Тиимэһээ тэдэнэй урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниие энэ үрэ дүнгынь элитээр гэршэлнэ. Май һарадашье һүн ехэ һаагдана.

Тэдэнэй удаа «Прибайкалец» колхозой Турунтаево тосхоной фермэ баһал тэдэ шэнээн һү һааха уялга абаа. Фермэ байгша оной дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө 970 гаран килограмм һү һаагаа, харин нёдондо энэ үе соо оройдоол 843 килограмм һү һаагаа һэн.

Тиигэжэ аймагай бүхы гурбан колхозууд зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һааха зорилго урдаа табиба.

Энээниие бодото дээрэнь бэелүүлхын тула малай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэхэ, тэрэшэлэн үнеэдтэ нэмэлтэ ногоон тэжээл эдюулхын тула аймаг соо хамта 135 га газарта хара тариан, горох, обёос гэхэ мэтэ таригдаа. Ажахынууд тэрэнэйнгээ ургасые июлиин тэнгһээ хойшо сабшажа малдаа эдюулхэ юм.

Мүнөө колхозуудай партийна организацинууд, комсомолой эмхинүүд, һаалишад, малшадай дунда ойлгуулмжын хүдэлмэри ябуулха, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар эмхидхэлэй горитой ажал хэжэ байна.

С. МАШКИН.

...ЕРМЫН ...АРТИЙНА ...ЛЭГ

...оз, совхозуудта ...ха абалгые улам ...үүлгэдэ, өөрынь ...харуулгада һаа... ...дээгүүр эмхид... ...а бүлэгүүд тон ...нэ. Партийна бү... ...өйрыншье фермэ... ...рилдэг малшадай ...тическэ, хүмүү... ...амжын ажал хэ-

...ай колхоз, сов...лиин фермэ бү... ...о бүлэг бии. Пар... райкомой хүдэ... ...он харюусалгатай ...тнуудые эльгээ... ...өөр бэхилжэ бай... ...айшаалтай хэрэг ...ы дээрээ эндэ ...эг эмхидхэгдэн-

...ой Могой-Горхо... партийна бүлэ... ...н харуулмаар. ...жэлэй туршада ...гарһан, дүршэл... ...нист нүхэр Сы... Бадма Иринчее... ...а ажалладаг ха... ...дунда нэрэ хүн... «Хэндэшье, хэзээ... ...һөө арсадаггүй, ... хүн. Ёһотойл ...»—гэжэ хүнүүд ...эдэг.

...ай һүнэй фер...гдаад, жэшээтэ ... байдаг партий... ...олохо болоо һаа ...уу. Саяанай сов...ной һү һаалиин ...нь нүхэр Субя... ...вхозой Харбята ... (группоргнь нү... «Восточные Сая... ...һархайн фермын ... Зурбаева) пар... ... гэшүүд ажал... ...аар хандахаһаа ... дунда эмхидхэ... ...үүлхы хүдэлмэ... далайсатайгаар

...ймагай Оймороой ...о тосхоной һү ... партийна бүлэ... ...ые баһал һай... ...ермын бүхы хү... коммунис ажалай ...эр нэрэ зэргэдэ ... улаан булан... ... һаалишан, ту... ...шадай удэо бү... ...ай дүн гарга... ...юнхой байха. ...шэн бүхэн тус... ...мэдэжэ байдаг. ...ишад, бусадшье ...туршада фермэ... ...р һү һааха, ха... ... 220 үнеэдэй ...тугал абаха ёһо... ...э. Партгруппорг ... малшадайнгаа ...хөөрэлдөө үнгэр... ...ын хүдэлмэри... ...даабари, зорил... ...ан ажалдаа ехэ ...ор, даадаг тү... ...лгатайгаар хан...тоонхой.

...ртийна бүлэгүү... ...эз. Энэ ехэ хү... ...ргэлжэ, хүмүү... ... улам дээшэ... ...тийна организа... ...ухала зорилго, ...үдэй тоосоон ... суглаануу д дээ... ...оной анхаралда ... ёһотой асуудал ...

...ликымнай аймагуудай ...ахынуудта һай... ...эг партийна бү... ...шье, баһа ха... ...а хүсэд дүүр... ...лэ хооһон нэрэ ...һала ушардаг ...дэ. КПСС-эй ... малай фермэ... ...ийна бүлэгүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа ёһоор хандуулнагүй. Энэ аймагай ажахынуудта үнэндөө партийна бүлэгүүд байгуулагданагүй. Али фермэ дээгүүрнь коммунистнууд огто хүдэлнэгүй гү? Тиимэ бэшэ.

Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинууд коммунистнуудаар үсөөн, багахануул, һула гэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, «Дружба» колхозой партийна организаци нилээд томо юм. Малшадаар хүдэлдэг партиин гэшүүдшье олон. Гэбэшье парткомой секретарь нүхэр Яковлев партийна бүлэгүүдые фермэнүүдтэ эмхидхэхэ талаар энэ гэхэ юумэ хэнэгүй.

Партийна бүлэг—парти доторой хүдэлмэриин гол шухала зүйлнүүдэй нэгэ хубинь болоно. Тиимэһээ үйлэдбэриин гол һалбари гү, али участок бүхэндэ коммунистнууд шадаал һаа олоор табигдажа, бусадта жэшээ харуулан ажаллажа, ниитын хэрэгтэ хам оролсожо ябаха ёһотой.

Партиин Захааминай, Хяагтын, Сэлэнгын болон бусад райкомууд һү һаалиин фермэнүүдтэ партийна бүлэгүүдые эмхидхэхэ асуудалда һанаагаа ёһоор мүн лэ табинагүй. Захааминай аймагта ажал дээрээ шалгарһан, нэрэтэй солотой болоһон коммунист хүнүүд нилээд олон. Нэгэ газарта олоороошье хүдэлдэг байха. Тиигэжэ партийна бүлэгүүдые эмхидхэхэ бүхы арга боломжо бии болоно гээшэ aаб даа. Теэд гэмынь юуб гэхэдэ, энэ хэрэгые хэрэгсээхэгүй, анхаралдаа абахагүй ушар болоно.

Партийна бүлэг хаана һайнаар хүдэлмэрилнэб, тэндэл ехэ амжалта түйлагдана, олониитын ажабайдалда һайн һайхан хубилалта болоно. Жэшээлхэдэ, Загарайн аймагай «Гигант» колхозой һү һаалиин фермын партийна бүлэгэй хүдэлмэриие һайн гэжэ хэлэхын бүри аргагүй. Юундэб гэхэдэ, энэ бүлэг ганса саарһан дээрэ эмхидхэгдэнхэй. Тиимэ дээрэһээл коллективэй ажал хэрэгынь урагшаа ябанагүй. Фермын һаалишад, малшад, тугалшад урдахи даабари, зорилгоёо хүсэд мэдэнэгүй. Колхозой партийна организаци малшадай ажал хүдэлмэреэр, тэдэнэй ажабайдалаар мүртэй һонирхоногүй. Колхозой партийна бюрогой гэшүүд, партийна организациин эдэбхитэд фермэнүүд дээгүүр ганса нэгэ үзэгдэнэ. Ябахадаашье түр зуура, үлэ мэдэг зуг татаһаншаг байха. Иимэл хадань колхоз һү гүрэндэ тушааха түсэбтэ даабаряа саг үргэлжэ дүүргэнэгүй бэшэ аал?!

Коммунистнууд хадаа залуу һаалишадые, бусад малшадые ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар, угаа шуналтайгаар хүмүүжүүлхэ, дүй дүршэлтэй болгохо гэжэ ехэ оролдолго гаргаха уялгатай.

Республикымнай Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һаалишадай, малшадай зунай үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү абаха гэһэн үүсхэл эдэбхи колхоз, совхоз бүхэндэ баяр баясхалантайгаар дэмжэгдэнэ. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула һаалиин фермэнүүдэй партийна бүлэгүүд бэелүүлжэ байгаа ажал хүдэлмэрээ бүри үргэн далайсатайгаар ябуулха, бүри эдэбхижүүлхэ ёһотой.

Фермын партийна бүлэг хадаа хүдөөдэхи ударидахы ехэ хүсэн болонхой. КПСС-эй райкомууд, парткомууд хадаа энэ хүсые эмхидхэн хүтэлбэрилжэ, өөрынгөө ябуулдаг хүмүүжүүлхы, ойлгуулгамжын ехэ хүдэлмэридэ үргэнөөр хэрэглэжэ, өөһэдынгөө ёһотойл түшэг тулгуури болгохо уялгатай.

Үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлжэ, аймаг, республика дотороо суурхаһан һаалишан, Социалис Ажалай Герой Пыльжит Жалсанова байгша оной үнгэрһэн дүрбэн һарада үнеэн бүриһөө 1467 килограмм һү һаагаад байнхай. Зунай бэлшээриин үедэ бүри ехэ һү һаажа, 1968 ондо үнеэн бүриһөө 4500 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялгаяа заабол бэелүүлхэ хүсэлтэй. Зураг дээрэ: Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан П. Жалсанова.

Б. ГЫЛЫКОВЭЙ фото.

ЕХЭ ҺҮНЭЙ ТҮЛӨӨ

Һайн үйлэ хэрэг, эдэбхи үүсхэл жэгүүр далитай гэжэ зон дэмы хэлсэдэггүй гээшэ. Жэшээнь, мүнөө зунай бэлшээриин үедэ дүрбэ һара соо үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һааха гэһэн Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Эрхирэгэй совхозой малшадай үүсхэл уряа Кабанскын аймагай ажахынуудта үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ, һайшаан дэмжэгдэжэ байна.

Жэлһээ жэлдэ һү ехээр һаажа, ажахы, аймаг соогоо түрүү ябадаг Кабанскын совхозой Колесово тосхоной фермын (даагшань М. З. Карачун) һаалишад, малшад энэ үүсхэл уряаень бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэжэ, өөһэдынгөө арга боломжые һайса тооложо үзөөд, зунай гурба һара хахад соо (июнь, июль, август, сентябриин тэн болотор) үнеэн бүриһөө мянган килограмм һү һаахабди гэжэ уялга абаа. Эндэхи зарим түрүү һаалишад Анна Корытова, Анна Березкина гэгшэд гурба һара соо эды шэнээн һү һаахабди гэжэ мэдүүлһэн байна.

Тус фермын һаалишад, малшад иимэ харюусалгатай, ехэшье уялга абахадаа, миил тоо байнал гээд нэрлээгүй. Юуб гэхэдэ, байгша оной үнгэрһэн дүрбэ һарада Колесово тосхоной фермэ һү гүрэндэ тушааха түсэбөө 600 центнерээр үлүүлээд ябана. Табэ һарынгаа түсэб майн 5-да дүүргээ юм. Эндэхид гүрэндэ һү тушаахa хахад жэлэйнгээ түсэб июниин тэн болотор заабол дүүргэхэ зорилго урдаа табина.

Мүнөө энэ фермынхид үнеэдээ һайн, эдинсэ ногоотой бэлшээридэ, уһа мүрэнэй олтирог, аралдэ гаргажа эхилбэ. Иигээд малаа үдэр һүнигүй адуулжа захалхань. Һаамхай үнеэдтээ гараһан һүнэйнь зэргээр талха тарянай зүйл эһээжэ, буйлуулжа эдюулнэ.

Мүн энэ аймагай Байгалай совхозой Елань тосхоной һаалиин фермэ (даагшань И. К. Ануфриев) зунай дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө мянган килограмм һү һаахын түлөө тэмсэхээр шиидээ. Эндэхи һаалишад Варвара Власова, Анна Ануфриева, Любовь Арефьева гэгшэд энэ дүрбэн һарада үнеэн бүхэнһөө 1500 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысэхэ юм.

Иигэжэ аймагай олонхи фермэнүүдтэ ехэ һүнэй түлөө тэмсэл эхилээ.

А. ХАЛТУЕВ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

СССР-эй гүрэнэй хилэ сахиха зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байһанай түлөө, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Гүрэнэй аюулгүйе сахигша комитедэй хилын харуулай сэрэгүүдэй табин жэлэй ойтой дашарамдуулан, хилын харуулай сэрэгүүдэй олон алба хаагшад СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1968 оной майн 27-ной Указаар СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа. Бүлэг хүдэлмэришэд, колхознигууд, алба хаагшад СССР-эй Гүрэнэй хилые сахилгадань харуулай сэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр туһалһанай түлөө мүн тэрэл Указаар шагнагдаһан байна.

ТҮРЭЛ ХИЛЭНҮҮДЭЭ САХИН ЖАГСАГШАД

Ороной хилын харуулай алдарта сэрэгүүдэй табин жэлэй ойдо зорюулагдаһан Москвагай ажалшадай, хилэ сахигша сэрэгшэдэй түлөөлэгшэнэрэй баярай суглаан майн 27-до Союзуудай байшангай Колонно зал соо болоо.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдээ ехэ баяртайгаар һунгаба.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Д. Ф. Устинов совет хилэ сахигшадта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгые уншан соносхоо.

Хилын харуулай сэрэгүүдэй Главна управлениин начальник генерал-полковник П. И. Зырянов хилын харуулай сэрэгүүдэй 50 жэлэй турша соо ябажа ерэһэн баатар габьяата зам тухай элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

ОЙ МОДОН—МАНАЙ ОМОГОРХОЛ, МАНАЙ БАЯЛИГ

Олон зуун жэлэйнь хуби заяанда эрид хубилалта үүсхэһэн онсо гайхамшаг үдэр ородой ой модоной түүхэдэ бии юм. Тэбхэр табин жэлэй урда тээ—1918 оной майн 27-до В. И. Ленинэй, Я. М. Свердловэй гар табиһан, «Ой модон тухай үндэһэн хуули» хүсэндөө ороо бэлэй.

Ой модон тухай ленинскэ декредэй табин жэлэй ойн һайндэртэ зорюулагдаһан ой модоной хүдэлмэрилэгшэдэй, олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан майн 27-до Москвада болоо. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Ой модоной ажахы эрхилдэг Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. И. Рубцов элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

ҺҮҮЛЭЭЙ ҺОНИН

Фильмүүд шагнагдаа

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). «Октябрьский» концертнэ ехэ зал соо майн 27-до, бүхэсоюзна кинофестивалиин дүүрэхэ үедэнь, энэ харалгаар илажа гарагшад соносхогдоо.

Түүхэтэ-революционно уран һайханай эрхим фильмын түлөө нэгэдэхи шан «Железный поток» гэжэ картиные табиһан коллективтэ («Мосфильм»), хоёрдохи шан—Азербайджанай, Москвагай кинематографистнуудай зохёожо табиһан «Бакугай 26 комиссар» гэжэ фильмдэ олгогдоо.

Мүнөө сагай байдал тухай уран һайханай ехэ хэмжээтэй эрхим фильмын түлөө нэгэдэхи шан үгэхэгүй гэжэ жюри шиидхэбэ. Энээгээр хоёрдохи шан «Треугольник» гэжэ картина табиһан коллективтэ («Арменфильм») олгогдоо.

«Я Вас любил...» гэжэ лентэ (М. Горькиин нэрэмжэтэ студи) ухибүүдтэ, эдиршүүлдэ зорюулагдаһан эрхим фильм гэжэ нэрлэгдэбэ. «Республика Шкид» гэжэ кинокартина зохёожо табиһан «Ленфильмын» коллективтэ хоёрдохи шан олгогдоо.

Хэдэ хэдэн киножурналнууд, тэрэ тоодо «Фитиль» гэжэ бүхэсоюзна шог үгэтэ журнал, шангууд ба дипломуудта хүртөө.

ПАРИЖДА ТАБАДАХИ ТУСХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОО

ПАРИЖ. ТАСС-ай корр. А. Красиков, В. Сафонов иигэжэ дамжуулба: Вьетнамай Демократическа Республикын, Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэнэрэй табадахи тусхай хөөрэлдөөн Париждахи Уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо майн 27-до 4 час 10 минутын туршада үргэлжэлөө.

Хоёр делегациин мэдээсэлнүүдһээ харахада, энэ уулзалгань ДРВ-е бомбодохоёо болихо, США-гай бусад бүхы дайнай ябуулгануудые болюулха түрүүшын ээлжээнэй асуудал шиидхэлгын талаар эли бодо ямаршье хубилалта хангаагүй янзатай.

Мүнөөдэрэй хөөрэлдөөндэ хабаадагшад ээлжээтэ тусхай хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлхын тула майн 31-нэй пятницада дахинаа уулзаха гэжэ тарахынгаа урда тээ ойлголсоо.

Делегацитайнь дүтэ харилсаатай журналистнуудай хэлэһэнэй ёһоор, энэ уулзалтын үедэ табигдаһан «шэнэ бодомжонууд» тушаа бата сагашье юумэ мэдэхые хүсэһэн хэблэлэй түлөөлэгшэдэй асуудалнуудта харюу үгэлгэһөө американска делегациин толгойлогшо Гарриман хулжаха гэжэ оролдоһон байна.

Мүнөөдөө нэгэл юумэн мэдээжэ болоо гэбэл: американска делегаци Париждахи тусхай хөөрэлдөөнэй гол удхые нюуса байлгаха зүбшөөл ДРВ-гэй делегациһаа туйлаха гэжэ дахинаа һэдэбэ. Гэхэ зуура тэрэнь Вьетнамай Демократическа Республикын түлөөлэгшэдэй зүгһөө дэмжэгдээгүй. Дэлхэйн олониитэһээ нюугаад яахамнайб гэжэ эдэ түлөөлэгшэд онсолон тэмдэглээ гэнэ.

Энэ һамбаанда США-гай делегаци хэблэлэй түлөөлэгшэдэй дунда гурбан текст тараагаа. Нэгэн соонь — Уласхоорондын конференцинүүдэй һайшанда мүнөөдэр Гарриманай хэлэһэн үгэ найруулагдана, журналистнууд тэрээнһээнь ямаршье «шэнэ бодомжо» оложо шадаагүй. Нүгөөдэ соонь—Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтдо сэрэгэй туһаламжа үзүүлнэ, — гэжэ Вьетнамай Демократическа Республикые гэмнэнэ, мүн турбадахи соонь—бусад оронуудһаа абтаһан, Вьетнамай асуудалые шиидхэхэ оно мүр тушаа һанамжала хэлэһэн элдэб документнүүд бии.

Делегациинь толгойлогшо Суан Тхюи гэгшын хэлэһэн үгын текстые ДРВ-гэй делегаци өөрынгөө зүгһөө тараагаа. ДРВ-е бомбодолгоёо, дайнай бусад ябуулгануудаа американецуудай болюулаагүйдэнь политическэ ямаршье асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын аргагүй гэжэ Суан Тхюи дахинаа тусхайлан тэмдэглэбэ.

Гарриманда, американска делегациин бусад гэшүүдтэ хандан, Суан Тхюи иигэжэ асууба: «Хоёр талые һонирхуулжа байгаа бусад асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ арга олгохын тула, ДРВ-е бомбодохоёо, ДРВ-дэ эсэргүү дайнай бусад ябуулгануудые хэхэеэ Холбоото Штадууд хэзээ болихо юм?»

ХҮНДЭТЭ АЙЛШАД, МЭНДЭ АМАР!

Мүнөөдэр манай Буряадай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо Совет Армиин түбэй театр наадаяа харуулжа эхилхэнь. Энэ үдэрые манай республикын олониитэ, искусствада дуратайшуул хүлеэжэ ядан угтаһан байна. ЦТСА Совет ороноймнай, тэрэ тоодо Москвагай эгээл эрхим театрнуудай нэгэн шуу.

Энэ театрай ахамад режиссер, Гүрэнэй шангай лауреат, Советскэ Союзай арадай артист Андрей Алексеевич Попов буряадайхидта «Все остается людям» гэжэ фильмдэ священнигэй, «Палатада» — уран зохёолшын, «Челкашта» — Челкашай болон бусад һонирхолтой рольнуудта наадаһаараа эли болоһон байха. Улаан-Үдэдэ тэрэ Горькиин «Яков Богомолов» гэжэ пьесэдэ гол роль гүйсэдхэхэ юм.

Мүн энэ театрта хүдэлдэг СССР-эй арадай артистка Л. И. Добржанская, РСФСР-эй арадай артистнууд В. Я. Капустина, Л. И. Касаткина, В. М. Зельдин, М. М. Майоров, РСФСР-эй габьяата артистнар Т. П. Алексеева, М. Ф. Пастухова, И. А. Солдатова, М. Н. Перцовский, Б. А. Ситко болон бусадай нэрэ ба тэдэнэй бэлиг түгэлдэр наадан бүхы совет орондомнай мэдээжэ юм.

...УСЭГЭЛДЭР үдын наранай түлэгтөө байхада хоёр ехэ самолёдоор хүндэтэ айлшаднай Улаан-Үдэдэ бууба. Республикымнай искусствын мэдээжэ ажал ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд, залуушуул, пионернүүд, сэрэгшэд болон партийна, советскэ, комсомолой хүтэлбэрилэгшэд тэдэнине хани халуунаар угтаа. Тэдэнэй дунда БурАССР-эй культурын министр П-Ж. Н. Нимаев, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо И. А. Антакшинова, СССР-эй арадай артист Лх. Линховоин, Буряад театрай директор Ц. А. Балбаров, ород драмын театрай ахалагша режиссёр К. А. Петров, БурАССР-эй габьяата артист Д-Д. Жалсараев болон бусад байгаа.

Духовой оркестрэй наадажа замхахалаар, пионернүүдэй үнгэтэ сэсэгүүдые айлшадта барюулһанай һүүлээр Буряадай республикын культурын министр нүхэр Нимаев амаршалгын үгэ хэлээ. Тиихэдээ:

— Совет Армиин түбэй театрай зүжэгүүдые манай харагшад үнинэй хүлеэбэ, танай айлшалалга Буряадай республикын культурна ажабайдалда ехэхэн үйлэ хэрэг болон орохо байна,—гэжэ тэмдэглээ.

РСФСР-эй арадай артист М. М. Майоров самолёдhоо бууһан 80-яад нүхэдэйнгөө зүгһөө харюугай үгэ хэлэхэдээ:

— Бидэ театрайнгаа эхин тогтоһон нютаг—Забайкалида, Буряад орондо, үбгэн буурал Байгал далайн эрьедэхи таанад нүхэдтөө харуулжа эхилхэ байһандаа улам ехэ баяртайбди. Бидэ буряад арадай искусствада дуратайе, үнэтөөр сэгнэдэгые һайн мэдэнэбди. Иигэжэ хани харилсаагаа улам дүтөөр бэелүүлжэ эхилһэндээ баяртайбди. Манай театр 1939 ба 1954 онуудта Забайкали ерэжэ наадаяа харуулһан юм. Мүнөө бидэ Байгалай үмэнэхи нютагай ажалшадта ба сэрэгшэдтэ наадаяа харуулхамнай. Улаан-үдынхидэй хани халуунаар угтан абаһанда баяр хүргэнэбди!—гэжэ хэлээ.

Хүндэтэ айлшадтаа үрэматай наада, ехэ амжалта, сэдьхэлэй баяр хүсэнэбди.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай айлшад (зүүн гарһаа) РСФСР-эй арадай артист М. М. Майоров, СССР-эй арадай артистка Л. И. Добржанская Улаан-Үдын аэропорт дээрэ.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Казань городой шууяагүй үйлсэнүүдэй нэгэндэ балконтой модон гэр байдаг. Тэрэ гэрэй сонхонуудай хажууда үндэр ута хуһан модод тэнгэри өөдэ харбан зогсоно. Эндэ байһан бүхы юумэн юрын, тиигэбэшье һаа зүрхэ хүдэлгэмэ дүтэ. 1888—1889 онуудта Кокушкинай сүлэлгэһөө Владимир Ильичэй ерэһэнэй һүүлээр Ульяновтан энэ гэр соо ажаһууһан юм. Октябриин революциин 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа, В. И. Ленинэй гэр-музей эндэ нээгдээ һэн. Агууехэ багшынгаа ажабайдал, ажал ябуулгатай холбоотой бүхы юумые совет арад арюун нангинаар хадагалжа байна. Энэ музейн нээгдэһээр миллионһоо үлүү хүн ерэжэ хараа. Зураг дээрэ: В. И. Ленинэй Казаньдахи гэр-музей.

ТАСС-ай фото.

НООҺОН ШАНАРТАЙ БАЙГ ЛЭ

Хонидой нооһо абаха, шанараарнь илгаха асуудалаар Улаан-Үдэдэ болоһон семинарай дүнгүүдһээ

Хонидой хүбэн сагаан, нарин утаһан торголиг нооһоор аятай зохидоор нэхэгдэдэг хубсаһанда хүн зоной эрилтэ жэл ерэхэ бүри ехэ болоно. Тус эрилтые түгэс хангахын тула орон доторнай хониин һүрэг олохон мянгаар үсхэбэрилэгдэнэ. Гансахан манай республика соо һүүлшын 15 жэлэй туршада хонидой тоо толгой хоёр дахин олошоржо, 1530 мянгада хүрөө. Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ 66 хонин, республикын хүн бүхэндэ 2 хонин хүртэнэ. Хониндоо хайшалагдадаг нооһон гурба дахин ехэ боложо, жэлдээ 4 мянган тонно гүрэндэ тушаагдана. Шэрүүн нооһотой хонидой орондо нарин ба нарибтар нооһотой хонид үсхэбэрилэгдэдэг болонхой. Гэхэтэй хамта, хониноо хайшалагдадаг нооһоной шанар үшөөл һайжарнагүй гэжэ тэмдэглэмээр. Жэшээлхэдэ, нооһо угаадаг Улаан-Үдын фабрикада нёдондо тушаагдаһан 22412 тонно нооһоной 36,5 процентнь шанар муутай: нарин үмхи болоһон, элдэб буртаг үбһэтэй худхагдашаһан байгаа. Бүхы нооһоёо эндэ тушаадаг Алас-Дурна зүгэй хизаар болон областьнуудай ажахынууд хониной нооһондо хайша хэрэгээр хандадаг байһаар. Тиигэжэ нёдондо эндэ тушаагдаһан бүхы нооһоной 29,4 процентнь гэхэ гү, али 7015 тоннонь классаараа дахинаа илгагдажа, хэндэшье хэрэггүй үлүү гаргаша хэгдээ.

Түрэндэ тушаагдадаг «сагаан алтанай» шанар һайжаруулжа, үнэ сэнгынь дээшэлүүлхэ зорилготой семинар дүрбэн үдэрэй туршада Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикада үнгэрөө. Тус семинарые РСФСР-эй Хүдөө ажахын болон Хүнгэн промышленностиин министерствэнүүд үнгэргөө.

— Нооһоёо хайша хэрэгээр илгахаһаа гадна, тэрэнэйнгээ шанар тэмдэглэжэ шаданагүй. Сэлэнгын, Борьёогой совхозуудай тушааһан нооһоной наринииинь 63—53-дахи шанарай гэжэ бэшээтэй ерэдэг. Теэд нооһонойнь дунда бүдэй уртэһэн, модон номернууд илангаяа олон байдаг. Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тушааһан нооһон соо бухэли халаад олдоо,—гэжэ фабрикын нооһо шалгагша Н. В. Ключерова семинарта хабаадагшадта мэдүүлээ.

РСФСР-эй хонин ажалай управлениин ахалагша зоотехник нүхэр Штода семинар дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Россин Федерацида үсхэбэрилэгдэдэг хонин һүрэгэй үүлтэрнүүдые тоолон, нооһонойнь шанар тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөөд, семинарта хабаадаһан Красноярай, Примориин хизаарнуудай, Эрхүүгэй, Шэтын, Амарай областьнуудай, Буряадай АССР-эй зоотехнигүүд болон нооһо шалгагшадай урда байһан зорилгонуудые тэрэ элирхэйлээ.

Энээнһээ хойшо һайн шанартай меринос нарин нооһоной сэн 12 процент нэмээ. Һайн шанартай «сагаан алта» ехээр абажа, үндэр сэндэ хүргэхын тула ажахынуудай зоотехнигүүд хонин һүрэгэйнгөө нооһо һайжаруулхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулха болоно. Колхоз, совхозууд хайшалһан нооһоёо бэлэдхэлэй пунктнуудта суглуулаад, шадаал һаа нэгэн доро тушааха ушартай. Нооһо зүбөөр сэгнэжэ, классаарнь илгаха хэрэгэй шухала байһан дээрэһээ ажахынуудай нооһо илгагшад эдэ үдэрнүүдтэ тусхай һургуули гараха ёһотой.

Эндэ суглараншадта гүрэндэ тушаагдадаг нооһоной шанар һайжаруулха тухай лекцинүүд уншагдаа. Жэшээнь, РОСГИК-ай ахалагша инспектор М. Н. Горелов «Нооһо худалдан абаха шэнэ дүрим» тухай хөөрэжэ үгөө.

Удаань семинарта хабаадагшад нарин сэмбын фабрикада ошожо, элдэб нооһоор нэхэгдэдэг бүдүүдые хараа. Нооһо угаадаг фабрикын цехүүдээр ябажа, «сагаан алта» шэнэ гуримай ёһоор классаарнь илгажа шадаха болоо.

— Һайн шанартай нооһо гүрэндэ ехээр тушаахын тула хонидоо тэжээлээр жэлэй дүрбэн сагта дутаахагүй, «сагаан алта» хурьаалгада нарин нягтаар хандажа, бүхы нооһоёо үндэр сэндэ хүргэхэбди,—гэжэ семинарта хабаадагшад мэдүүлээ.

А. БАЛДАЕВ.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

БЕТОННО ЗАВОДОЙ БАРИЛГА ЭХИЛБЭ

БЛАГОВЕЩЕНСК. (ТАСС). Зейскэ ГЭС-эй барилгашад хүсэтэ мүрэнэй баруун эрьедэ томо бетонно заводые майн 23-һаа эхилэн бодхожо оробо. Хүсэнэйнгөө талаар энээнһээ хоёр дахин ехэ баһа нэгэ завод зүүн эрьедэнь баригдахаар хараалагданхай. Хоёр предприятиин продукци 2,5 миллион кубометр бетоной хэрэглэгдэхэ ГЭС-эй угаа ехэ хаалта бодхоолгодо зорюулагдаха байна.

ЭМНЭЛГЭДЭ ХЭРЭГЛЭГДЭДЭГ НЕФТЬ

Азербайджанай Нафталан гэжэ тосхон адресаа хубилгахань. Тэрэниие тойроод курорт бии болоно байнхай. ТАСС-ай корреспондентын Бакуһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, шэнэ генеральна түсэбөөр энэ тосхон хэдэн километр баруун тээшээ урилан зөөлгэгдэжэ, санаторинуудые, пансионадуудые, поликлиникэнүүдые бариха талмайе сүлөөлжэ үгэхэ байна. Эмнэлгын нефть хэрэглэдэг энэ курорт үбшэнтэниие гурба дахин олоор хүлеэн абаха аргатай болохо.

Курортнуудые саашадань хүгжөөхэ тухай Азербайджанай Министрнүүдэй Соведэй тусхай тогтоолоор Нафталанда шэнэ санаторинууд, гостиницанууд, кинотеатр, ажаһуудалай талаар хангалгын комбинат, аргаламжын физкультурын ордон, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд баригдахаар хараалагданхай.

Аргалуулхын тулада Нафталанда ерэжэ шадахагүй хүнүүдтэ эмнэлгын нефть, түрхихэ тоһон ба бусад эм дом болгогдоод эльгээгдэхэ байна. Курортдо баригдахаар хараалагдаһан завод нимэ эмүүдые гаргаха юм.

СЭСЭГҮҮДЫЕ, ГОЁ ҺАЙХАН МОДОНУУДЫЕ ОЛООР ТАРИНА

АЛМА-АТА. (ТАСС). Сэсэгүүд ба гоё һайхан модонуудые тарижа ургуулга Казахстанай совхозно үйлэдбэриин шэнэ һалбари болонхой. Алма-Ата шадарай «Горный гигант», «Горный садовод» гэжэ ажахынуудта тусхай мэргэжэлдэ ороһон бригаданууд ондоо тээшэнь эльгээхын тулада сэсэгүүдые таридаг байха юм. Тус продукци хүнүүдтэ баяр баясхалан түрүүлхэһээ гадна, жэлдээ 15—20 мянган түхэригэй олзо оруулна. Мүнөө республикын олон ажахы ондоо тээшэнь худалдан эльгээхын тулада сэсэг ба гоё һайхан модонуудые таридаг.

ГОЛ МҮРЭНЭЙХИД ДАЛАЙГААР ЯБАДАГ БОЛОБО

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Амарай гол мүрэнэйхид ашаа шэрэлгын шэнэ линиие майн 23-да нээбэ. Комсомольск-на-Амуре шадарай Киселевко пристаньһаа Японой эрьеые шэглэн «Морской-1» гэжэ теплоход гараба. Тэрэ хуршэ орондоо модо абаашаха байна.

ХҮДЭЛМЭРИШЭ АНГИИН ЖИИРЭЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

КИРОВСК. (Мурманска область). (ТАСС). Хибинэй ветеран Н. Г. Цветковто «Кировский рабочий» гэжэ городской газетэ майн 23-да дүрбэн хуудаһаяа зорюулһан байна. Коммунист Цветков ороной хүдэлмэришэн ангиин жиирэй түлөөлэгшэ юм. Тэрэ түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын предприяти бологшо Заполярна «Апатит» гэжэ комбинадые баряа, гушан жэлдэ поезднуудые жолоодожо, электровозуудай залуу жолоошодые һургана, хүмүүжүүлнэ. Николай Цветков коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргые зүүхэ ёһоороол зүүнэ, олониитын ехэ хүдэлмэри хэнэ.

ЭРХИМҮҮДЭЙ ЭРХИМ

ОРЕЛ. (ТАСС). Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримаар хүдэлдэг болоһон Орловско трикотажна фабрикын коммунис ажалай коллектив эрхим һайн үрэ дүн туйлаа. Нэгэдэхи кварталда нёдондоной энэл үеынхидэ орходоо 8 процентээр ехэ продукци худалдагдаа. Предприятиин ашаг олзо 65 процентээр, үйлэдбэриин рентабельна байлга 5 процентээр нэмэһэн байна. Һэльбэн шэнэдхэлгын хэгдэһэнэй, шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһанай һүүлээр богонихон сагай үнгэрөөд байхада, оймһоной үйлэдбэри проектээр хараалагдаһан хүсэеэ үлүүлһэн байна.

Трикотажна промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй майн 23-да дүүрэһэн бүхэсоюзна семинарта хабаадагшад тус предприятиин дүй дүршэлтэй танилсаа.

СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИ ТУХАЙ ЛЕНИНСКЭ ТЕОРИ

Капитализмын һүүлшын шата—империализмые В. И. Ленин али али тээһээнь шэнжэлжэ үзэһэн байна. Тиихэдээ капитализмын һаидаржа, һалажа, үхэжэ, үмхиржэ байһан үеынь гэжэ тодорхойлоо һэн.

Сэрэг дайн империализмын саг үргэлжын һүүдэр мэтэ дахуул шуу. Империалис оронуудай хёмороон улам улам хурсадаһанай эсэстэ нэгэдэхи дэлхэйн дайн болоо һааб даа.

Амгалан тайбан байдал тухайдаа, дайн байлдаан тухай империалис дайнай үедэ марксис партиин тактика тухай, империализм тухай суртал саашадань В. И. Ленин эдэ жэлнүүдтэ хүгжөөн зохёоһон байна.

1916 ондо бэшэһэн «Империализм—капитализмын дээдэ шата» гэжэ ном соогоо В. И. Ленин түүхэдэ түрүүшынхеэ империализмые али али тээһээнь шэнжэлээд, тэрэнэй зүрилдөөнүүд, жама ёһонуудые тодорхойлһон, тэрэнэй лажа һалан хосорхо тухай научна тобшолол хэһэн байна.

Империалис дайнай жэлнүүдтэ В. И. Ленин капитализмын хүгжэлтые гүнзэгыгөөр шэнжэлээд, империалис шатадаа ороһые, дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй шатануудые, илангаяа ородой түрүүшын революциин дүй дүршэлые шэнжэлэн согсолһон байгаа. Энээнэй үндэһөөр К. Каутскиин, Бухарин, Пятаков болон бусадай империализм тухай тайлбарилдаг марксизмда эсэргүү ойлгомжые хяа шүүмжэлээ һэн.

Шэнэ үе сагта, империализмын үедэ, капиталис оронуудай экономическа, политическэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэдэг хуули ёһые үшөө Маркс нээһэн юм. Империализмые шэнжэлэн тобшолһоной үндэһөөр В. И. Ленин шэнэ үе сагта —империализмын шатада энэ хуули ёһонууд онсо өөрын шэнжэтэйгээр тобойн гарана, адли бэшээр, урда хойно орожо байгаад капиталис оронууд хүгжэнэ гэжэ тодорхойлоо һэн. Бии болоһон монополинууд энэ тэгшэ бэшэ хүгжэлтые улам хэтэрүүлнэ.

Монополинуудай һабарта ороһон промышленностиин түгэс хүгжэнги, нүгөө талаһаа гээгдэнги һалбаринуудай хоорондохи илгаанууд улам улам ехэ болоно.

Гүрэнэй монополис капитализм һабараа тараан хүгжэн дэлгэрнэ. Хүгжэнги капиталис оронуудай ажахын элдэб һалбаринуудай хоорондохи харилсаанууд эбдэрнэ, тэдэ оронуудай монополиин һабарта ороһон, нүгөө талаһаа монополидо ороогүй үйлэдбэринүүдэй хоорондохи тэмсэл улам хурсадана.

Гүрэн хоорондын, уласхоорондын монополинууд байгуулагдана. Тэдэнэр хоорондоо дэлхэй дайдые бултыень һабартаа бажууржа абанхай. Тэрээнһээ хойшо газар дайдые дахин хубааха гээл һаа, империалис дай хэхэ болоно. Эдэ бүгэдэн дээрэһээ үндэһэлэн, экономическа, политическэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэхэ гээшэ капитализмын зайлашагүй хуули ёһон мүн гэжэ В. И. Ленин тобшолол хэһэн байгаа.

Мүнөөнэйшье капиталис дэлхэй энэл хуули ёһонуудай үндэһөөр хүгжэжэ байнхай. Хоёрдохи дэлхэйн дайнай һүүлээр империалис гүрэнүүдэй хүгжэлтыешье хараад үзэе. Дайнай жэлнүүдтэ бусад капиталис гүрэнүүдэй дайлалдажа байхадань Холбоото Штадууд тэдэнэй нюрганда баяжажа байгаа, тиихэдэ Англи, Франци, дайнда илагдаһан Германи, Итали, Япон гэдэг гүрэнүүд дайнһаа доройтонги гараа. Мүнөө болоод байхада эдэ гүрэнүүд экономикоёо шангадхан хүгжөөһэнэй ашаар Холбоото Штадуудтай ана-мана сохилдожо ябана. Өөрынгөө һуури алдахагүйн түлөө Америкэ бүхы хүсэеэ зангидана гээшэ. Тэрэнһээ гадна, Европын капиталис оронуудай хоорондохи зүрилдөөн улам хурсадана. Энээниие ниитэ дэлгүүртэ Англиин ороход тухайда болоһон тэмсэлтэ хёмороонуудшье гэршэлжэ байна.

Экономикын ба политикын талаар адли бэшээр хүгжэһэнэй эсэстэ монополинуудай хоорондохи харилсаанууд хубилна, тэдэнэй хоорондо эбсэшэгүй зүрилдөөн дэлгэрнэ. Эдэ зүрилдөөнүүд кризисүүд болон дайнай хүсөөр шиидхэгдэдэг хуулитай. Капитализмын үедэ экономикынгоо талаар зарим ажахынууд, зарим гүрэнүүд өөһэдөөл хүгжэн урагшаа гараха аргагүй юм. Ингэжэ адли бэшээр хүгжэһэн экономикые капитализмын эрхэ байдалда һөөргэнь һэргээхэдээ промышленностьда кризис болодог, политикада дайн болодог хуулитай гэжэ Ленин бэшээ һэн.

Капитализмын бүхы зүрилдөөнүүдэй хурсадаад байһан үедэ бүхы талаараа—экономическа, политическэ, национальна талаар зүрилдөөнүүдэй хэтэрхэдэ, ажалшан арад айхабтар ехэ зоболон хохидолдо ородог, хуули засагтаа дурагүйдэдэг байна. Энээнэй эсэстэ пролетарска революциин болохо эрхэ нүхэсэл бии болодог хуулитай.

Империализмын үедэ капиталис оронуудай экономическа, политическэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэдэг хуули ёһонуудһаа үндэһэлэн, социалис революциин илаха политическэ эрхэ нүхэсэл олон янзаар бии болодог гэжэ В. И. Ленин тобшолол хэһэн байгаа. Хэрбээ имагтал экономическа талаарнь хаража үзэхэ болоо һаа, социалис революци үнгэргэхэ арга боломжонууд капитализмда бии болонхой гэжэ В. И. Ленин хэлээ һэн.

Социалис революциин илалта хадаа нэгэ доро бүхы дэлхэй дээрэ гү, али хүгжэнгил оронуудта илажа шадаха, зүгөөр ганса нэгэн гүрэндэ тэрэ илажа шадахагүй юм гэжэ Маркс, Энгельс тоолоһон байгаа. Энэ тобшолол хадаа тэрэ үеын эрдэм ухаанай эгээл дээдэ туйлалта байһан юм. Тиихэдээ капитализмын монополис шатадаа ороодүй байхада, энэ тобшолол хэгдэһэниинь элитэ.

Социалис революци нэгэ орондо үнгэргэгдэжэ болохо гү гэһэн асуудалда 1847 ондо Энгельс болохогүй гэһэн харюу үгөө һэн. Дэлхэйн дэлгүүр, томо промышленность бүхы дулдыданги оронуудта ниитын хүгжэлтые тэгшэдхэн адлирхуу болгоһон байгаа. Иимэ дээрэһээ хүгжэнги бүхы оронуудта, яагаашье хадаа Англида, Францида, Германида коммунис революци нэгэ доро болохо ёһотой гэһэн тобшолол Энгельс хэһэн байгаа. Энээниинь К. Маркс зүб дээрэ тоолоһон юм.

Империализмын үедэ ниитын хүгжэлтэ үндэһөөрөө хубилһан байна. Гэхэтэй хамта II Интернационалай удамаршад, ородой меньшевигүүд энэ тобшололые баримталхадаа хаанашье, хэзээнэйшье үедэ энэ суртал хэрэглэхэдэ хамаагүй гээд таһа буляалдахаһаа гадна, тэрэниие бүри хазагайруулжа ороһон юм. Социалис революцида пролетариат бүгэдэнэй урдаһаа зүрин бодохо гээд эдэнэр тоолодог байгаа. Энээнтэй хамта «үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ хэмжээнүүд» тухай гэһэн марксизмда харша ойлгомжо номногдодог һэн. Энэ номнолой ёһоор, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые үлэмжэ ехээр хүгжөөһэн, бүхы арад зонойнь олонхинь пролетариат болоһон орондол социалис революци үнгэргэжэ болохо хэбэртэйгээр тоолодог байба. Ингэхэдээ хоёрдохи интернационалайхид ажалша таряашадые үлэ сэгнэхэһээ гадна, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө тоолодоггүй байһан лэ. Сааша саашадаа баруунай социалистнууд хэтэржэ ерэхэдээ, реформизмын тала руу шэлжэн орожо, социалис революци, пролетариадай диктатура тухай дурдахаяашье болиһон юм.

В. И. Ленин түрүүтэй большевигүүд лэ марксизмын, пролетарска революциин, социализмын туг доро үнэн сэхэ ябажа гараа. Социалис революци тухай марксизмын сурталые II Интернационалай удамаршадай, ородой меньшевигүүдэй, троцкистнуудай доботолгоһоо аршалан хамгаалхаһаа гадна, тэрэниие улам саашадань хүгжөөһэн байна.

Империализмын үедэ капиталис оронуудай экономическа болон политическэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэдэг жама ёһодо үндэһэлэн, социалис революциин болохо эрхэ нүхэсэлнүүд тон нэгэ доро бии болодоггүй, юундэб гэхэдэ, олон ондоо гүрэнүүд мүн лэ олон ондоогоор хүгжэнэ гэжэ В. И. Ленин тодорхойлоо һэн. Тиимэ дээрэһээ политическэ болон экономическа талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэхэ гээшэ капитализмын зайлашагүй хуули ёһон мүн. Эгээл иимэһээ хэдэхэн гүрэнүүдтэ гү, али бүри гансахан капиталис орондошье социализм илажа болохо гэжэ 1915 ондо «Европын Холбоото Штадуудай лозунг тухай» гэһэн статья соогоо Владимир Ильич гайхамшагта тобшолол хэһэн юм.

1916 ондо В. И. Ленин энэ асуудалдаа дахин дахин эрьежэ, энэ гайхамшагта тобшололоо хэдэ хэдэн статья соогоо тодорхойлһон байна.

Нэгэ гү, али хэдэхэн оронуудта социализмын илан мандажа болохо байһан тушаа Ленинэй теори хадаа марксистска эрдэм ухаанай гайхамшагта туйлалта мүн байгаа.

Иимэ тобшолол хэхын тулада В. И. Ленин шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Капитализмын дээдэ шатадаа—империализмын шатада орон хүгжэдэг жама ёһо шэнжэлхэдээ, ородой түрүүшын революциин дүй дүршэлые үзэжэ тобшолһон юм.

Социалис революци хаана илажа болохоб гэһэн асуудалда В. И. Ленин мүн лэ харюусаһан юм: энээнтэй дашарамдуулан империализмын гэнжын таһаржа боломоор, тиимэ хэбэрэг болоһон газар гэһэн байгаа. Энэ сурталынь юун гэһэн удхатайб гэхэдэ, дэлхэйн капиталис системэдэ ангиин зүрилдөөнүүдэй эгээл хурсадажа, тэһэрхэ туйлдаа хүрэһэн, революциин хүсэнүүдэй түгэс эмхидэһэн ямар нэгэн гүрэн байха юм. Тэрэ орондо: дайсан хоорондоо хяаралдажа, хёморолдожо, бэе бэеэ доройтуулһан, пролетариат буржуазитай эрид шууд тэмсэжэ орохоор бүхы хубисхалша хүсэнүүдые зангидажа ударидахаар бэеэ зэһэһэн, марксис партиин ударидалга доро хүдэлмэришэн анги ажалша таряашад хоёрой хоорондо бата бэхи нэгэдэл байгуулагдаһан, социализмын түлөө тэмсэлые нэгэдүүлэн ударидажа байһан революционно марксис парти байгуулагдаһан — иимэ гүрэндэ империализмын гэнжэ таһарха хуулитай. Тиимэ хэбэрэг газарынь заатагүй түгэс хүгжэнги гүрэн байха бэшэ юм. Империализмын дэлхэйн системэ болоһон дээрэһээ социалис революци үнгэргэхын тулада хэдэхэн гү, али ганса нэгэн гүрэн экономическа талаараа заал һаа түгэс хүгжэнги байха бэшэ, тэндэхи арад зонойнь олонхи заатагүй пролетариат болохо бэшэ гэжэ В. И. Ленин элишэлэн тодорхойлоо һэн. Хүгжэлтынгөө талаар ямаршье капиталис гүрэндэ пролетарска революци илажа шадаха гэжэ заагаа бэлэй.

1917 оной октябрьда Россида, капитализмын дунда зэргээр хүгжэжэ байһан орондо, социалис революциин теори бодотоор бэелһэн түүхэтэй. Энэ асуудалые Троцкий буруушаадаг байгаа. 1915 оной августын 23-да партиин орган болохо «Социал-демократ» гэжэ газетэдэ «Европын Холбоото Штадуудай лозунг тухай» гэһэн В. И. Ленинэй статья гараһан байгаа. Энээндэнь харюу болгон «Манай үгэ» гэжэ газетэдэ Троцкий мүн лэ статьягаа гаргаа һэн. Росси шэнги нэгэ орондо социализм илажа шадахагүй гэжэ Троцкий таһа буляалдадаг һэн. Хэрбээ манай тэмсэл национальна үндэһэтэй, манай үүсхэл бусад оронуудта тэмсэл һэдэргэн түлхисэ болоогүй һаань, капиталис Европын урдаһаа хубисхалша Россин бэе мэндэ гараханиь бэрхэ байха һэн гэжэ тэрэ баталдаг байһан. Энээнһээ уламжалан Троцкий Октябриин революциин бүри илаһанай һүүлээр тэрэнэй социалис удха шанарта һэжэглэдэг, Совет засагые аршалан хамгаалһанай хэрэггүй, манай орондо социализм байгуулха арга боломжые буруушаадаг болоһон юм. Мүнөө Мао Цзэ-дунай бүлэгэйхид манай Совет Социалис байгуулалтые элдэб эсээр хардаха гүрдэхэһөө гадна, манине һөөргөө капитализм тээшээ шэлжэн орожо байна гэхэ мэтээр хэлэдэг. Нэгээр хэлэхэдэ, троцкизмын баталамжануудые дахяад лэ дабтажа байнхай даа.

Энэ стенд Брянск хотын түб талмай дээрэ табяатай. Эндэ хэблэл тараалгада түрүүлһэн хүнүүдэй дүрэнүүд үлгөөтэй байдаг. Брянскын «Союзпечатиин» отделенидэ һайн дураараа хэблэл тараадаг 5 мянган хүн бии юм.

ТАСС-ай фото.

ХЭЗЭЭ БҮТЭЭГДЭХЭ

Улзытэ тосхондо һургуулиин томохон шулуун байшан барилгадахань гэлсээд, тэрэнэй һууриин толхогдюжо эхилхэдэ, чисааннаархин баярлан хүхиһэн байха. Гэбэшье тэрэ барилгань хэдэн жэл соо унжагайршоо. Жэл бүхэндэ энэ һуури, торхын хажууда обоологдоһон модо шулуун, хирпиисэ мэтын үнэтэ материал хулуугдахань хулуугдажа, үмхирхэнь үмхиржэ хосорно. Иимэ ехэ барилгын һаатажа, зөөри зөөрын гутажа, үгы боложо байхада, хэншье ёһоор анхарнагүй. Хабартаа эндэ республикын дээдэ зургаанһаа ябаһан түлөөлэгшэ мүнгэ зөөри, дархашуулые һаяар үгүүлхэб гэжэ найдуулаа һэн. Тэрэнь мүнөөшье бүтэнэгүй.

Манай эндэхи 8 жэлэй һургуулида Михайловка, Могсохон, Булаг гэхэ мэтэһээ 9 ба 10 классуудтай бүхы үхибүүдые оруулаа һаа, дүн хамта 424 болохо һэн.

Теэд тэдэнэрэй зарим... һургуулиин гэр байрын... һээ Загастай, ... аяар 20-ёод километр... гаар ябажа һурана. һурагшадые машина... гүй. Улзытын найма... һургуулиин һурагшад... мөөгэ ургажа үмхи... барихаяа үнии бол... соо һурана.

Классуудта һургуули... үглөөнэй 8 часһаа... рэтэр таһалгаряагүй... Иимэ байра байдал... рэһээ юм гү, үбэлдөө... шэлжэ, һуралсала... дол үзэгдөө. Тэдэнэ... муугаар шудалаа.

Республикын Га... нистерство энээн ту... энэ бэрхэшээлые ... һурагшад болон түр... лаг лэ!

Ш. Ш...

Хэжэнгэ.

Ажахын реформын бодото бэелэл

АШАГ ЕХЭТЭЙ ШЭНЭ ГУРИМ

..ймаг Улаан-Үдын отде..үдэлмэриин 1967 оной ..хадаі үрэ дүн урдахи ..итэй сасуулхада, яһа..йба. Тус отделени июль ..үсэблэлгын болон эко.. урмашуулгын шэнэ гу..алаа. 1966 оной хоёр..ітай сасуулхада, ашаа 13 процентээр дээшэл... Энэ жэлэй түрүүшын ..туршада ашаа шэрэлгэ ..тээр ургаа.

..бүтээсые улам дээшэ..анаі ашаар ехэ ашаан ..болобо. Отделениин бү..іяти, багаханишье кол..түсэбтэ даабаряа дүүр..а.

..рэлгэ улам дээшэлүүл.. үнэ сэн хямдаруулжа ..делениин предприяти ..машуулгын фонд бай... Олонхи түмэр замшад ..дэг болоо. Вагонуудай ..уд, станционарна тү..дэй кочегарнууд, ашаа ..ондоо зарим хүдэлмэ-ришэд түрүүшынхеэ материальнаар урмашуулагдажа эхилээ.

Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо үнгэрһэн юһэ һарын үрэ дүн ажахын реформын ашаг ехэтэй байһые элирүүлбэ. Үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхээд, арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглээд байбал, амжалта туйлагдаха гэжэ түмэр замшадай коллективүүд ойлгожо абаа. Олон хүнэй ойлгожо абаһан мэдэрэл ехэ удха шанартай. Урдахи зорилгын эли тодо, туйлаха үрэ дүнгэй элирүүлэгдээд байхада, ажал хэрэг урагшатай байдаг.

Гэбэшье түмэр замшад түрүүшынгээ үрэ дүн согсолхотоёо хамта, бии байһан дутагдалаа, хэһэн алдуугаа мэдэрэн ойлгобо. Үйлэдбэриин арга боломжо хүсэдөөр хэрэглэгдээгүй байһаар. Поезднуудай ябаса түргэдхэхэ, локомотив, вагонуудые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ талаар хараалагдаһан даабари дүүргэгдээгүй. Амаралтын урдахи үдэрнүүдтэ ажалай бүтээсэ бага болоно, жэгдэ һайнаар хүдэлхэ хэрэгтэ һаад ушаруулагдана. Эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, абтаха олзо доход бага байба, тиимэһээ урмашуулгын фондшье зарим тэды хороогдоһон болоно.

Түрүүшын үрэ дүн элирүүлэгдэжэ, зүбшэн хэлсэгдээ. Хамтын тэмсэлэй, хамтаараа хэһэн ажалай үрэ дүнгэй һайн байха бүри предприятида, хүдэлмэришэн бүхэндэ аша туһатай гэжэ түмэр замшад мэдэрээ. Хүн бүхэнэй оролдосотойгоор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахада, урмашуулгын фонд байгуулагдана. Предприяти иимэ фондые өөрынгөө хэрэглэмжэдэ зорюулдаг, зарим хубиинь шан болгон хүдэлмэришэдтөө хубаажа үгэдэг. Тиихэдээ хүн бүхэнэй хамтын үрэ дүндэ оруулһан туһа нэмэринь хараада абтана. Шанда хүртэдэг түрүү хүдэлмэришэдэй абадаг салин хүлһэн дээшэлнэ гээшэ.

Шэнэ гурим хүмүүжүүлхы удха шанартай. Ажалша хүнүүд предприятиингаа, завод, фабрикынгаа эзэн байһанаа ойлгоно. Хамтын зөөридэ, хамтын хэрэгтэ эзэн ёһоор хандахада һайн үрэ дүн туйлагдана. Тиимэһээ олонхи хүдэлмэришэд цех, предприятиингаа ажабайдал, ажал хэрэг тушаа һанаагаа зободог болоо.

Жэшээ болгон локомотивна бригадануудые абаад үзэе. Эдэ бригаданууд хүсэ ехэтэй локомотивуудые жолоодон, арадай ажахын элдэб ашаа шэрэнэ. Тэдэнэр ехэ ашаа шэрэхэ элдэб арга хэрэглэнэгүй, харин бага гаргашатай, ашаг ехэтэй арга боломжо бэдэрэн олоно. Үсөөн локомотив хэрэглэжэ, дизельнэ түлишэ алмаха гэжэ ехэ оролдолго гаргагдана.

Мүнөө электровоз, тепловозуудаар шэрэгдэдэг ашаанай хэмжээн ехээр ургаһан байна. Тиимэһээ түмэр замай түлишын-энергетическэ баланс хубилаа, дизельнэ түлишэ болон электроэнерги горитойгоор алмагдадаг болоо. Локомотивна ажахынуудай бүхы гаргашын 40 процентые түлишэ болон электроэнерги эзэлдэг юм. Түлишын-энергетическэ зөөриин нэгэ процентые алмажа шадаа һаа, жэлдээ 8 миллион түхэригэй алмалта хэгдэхэ байна. Транспортын хүдэлмэрилэгшэд, локомотивна бригаданууд энээниие һайн мэдэдэг. Тиимэһээ түлишэ, электроэнерги алмаха асуудалда горитой анхарал хандуулна.

Отделениин локомотивна бригадануудай 75 процентнь дизельнэ түлишэ алмана. Улаан-Үдын локомотивна депогой машинистнүүд энэ тэмсэлдэ түрүүлжэ ябанхай. Тэдэниие бүлтыень нэрлэхэ аргагүй. Жэшээ болгон хэдэн хүниие дурдажа болоно. Машинистнүүд Верещагин 7 тонно, Котов—8,3 тонно, Цивилев—8,2 тонно, Петров—7,7 тонно дизельнэ түлишэ алмаһан байна.

Жэлэй түрүүшын кварталай туршада хараалагдаһан нормоһоо нэгэ килограммаар бага түлишэ гаргагдаа. Энээнэй ашаар Улаан-Үдын локомотивна депогой машинистнүүд 600 шахуу тонно дизельнэ түлишэ алмаһан байна. Энэнь һайн үрэ дүн гээшэ. Тэрэ өөрөө туйлагдаа бэшэ. Локомотивна бригадануудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа. Инженер, технигүүд, дүй дүршэлтэй машинистнүүд поезднуудые зүбөөр жолоодон ябаха хэрэгтэ бригаднуудые һургаһан байна. Тиихэдээ локомотивуудай теплотехническэ байдалда онсо анхарал хандуулагдажа байгаа. Горитой түлишэ алмадаг машинистнүүд дүй дүршэл багатай нүхэдтэеэ сугтаа аян замда гаража, локомотивуудые жолоододог баян дүршэлдөө һургаа.

Түрүү дүй дүршэлэй һургуулинууд эмхидхэгдэһэн байна. Локомотивна бригаднуудай дүй дүршэл, мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эдэ һургуулинууд ехэ нүлөө үзүүлээ. Түлишэ ехээр гаргашалха ушар, тэрэнэй шалтагаан элирүүлэгдэжэ, дутагдал зайсуулха арга боломжо тодорхойлогдодог. Нүхэр ёһоной зүбшэл заабари машинистнүүдтэ ехэ туһаламжа хүргэнэ.

Түлишэ алмаха талаар бии байһан арга боломжо элирүүлэн хэрэглэгдэнэ. Хамтын тэмсэл өөрынгөө үрэ дүн харуулжа эхилээ.

Локомотивна бригаднуудһаа гадна, диспетчер, станцинуудай дежурнанууд, харгы зам харуулдаг хүдэлмэришэд дизельнэ түлишэ алмаха хэрэгтэ туһа нэмэреэ оруулалсана. Аян замда гараад, ямар нэгэ ушарһаа харгыдаа зогсохо, һаатаха болоходо нормоһоо үлүү түлишэ галдагдадаг. Поездые зогсоогоод, дахинаа ябуулхын тула 40 килограмм түлишэ хэмһээ үлүү хэрэглэгдэдэг юм.

Харгы замдаа һаатахагүй бүхы арга элирүүлээд, поезднуудые аян замдань мордохуулхада аша туһатай. Түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гурим коллектив бүхэнэй урда шанга эрилтэ табяа. Түмэр замшад арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэхэ, хамтын һайн үрэ дүн туйлаха хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулжа байна. Поезднуудые аян замдань һаатуулһан ушар дары элирүүлэгдэдэг, хэрэгтэй хэмжээн абтадаг болоо.

Үлүү ехэ гаргаша усадхаха, арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэхэ, ажалаа эртээнһээ түсэблэжэ эмхидхэхэдэ коллектив бүхэндэ аша туһатай. Бага гаргашатайгаар ехэ продукци бүтээһэн гол фонднуудаа ашагтайгаар хэрэглэһэн коллективүүд өөрын фонд байгуулна, тингэжэ үйлэдбэреэ ургэдхэнэ, гэр байра, культурна барилга эрхилнэ, урмашуулгын фондтой болоно. Анхарал оролдолго, хүсэ шадал гаргаха бүреэ һайн үрэ дүн туйлагдана.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

110 МЭРГЭЖЭЛ. ..УЛТАДАА ҺАЙНУУД

..эн ба арбадахи клас..ргэһэн миллион хахад ..р залуу хүбүүд, баса..эүн ороной профессио..ическэ училищинууд..ар хараалагдана. Эдэ ..та ямар мэргэжэл ..о байһан тухай хоорэ..нь Профессионально.. һуралсалай талаар ..инистрнүүдэй Совэдэй ..омитедэй түрүүлэгшэ ..новые ТАСС-ай коррес.. Битаев гүйһан байна. ..й ажахын бүхы һалба..жаллаха 1110 мэргэ..эришэдые манай учи..алэдхэдэг,—гээд нүхэр ..рюсаа.

..нуудай, машина бү..металл болбосоруулдаг ..нуудта хүдэлхэ станоч..рэшэлэн мелиоратор..тористнуудай, барил..ргашадай, механиза.. мэргэжэлдэ һургахын ..өө жэлдэ залуушуул .. абтаха. Хүнгэн ба ..й промышленностьда ..хүдэлмэришэд бүри ..рдэхэ, худалдаа най..һуудалай талаар хан..нуудта хүдэлхэ гэжэ ..алуушуулые һургалга..рал хандуулагдаха.

..и ба стержневой маши..аруулагшадай, полу.. үйлэдбэриин түхеэ.., электродуговой гаг..матическа түхеэрэмжэ..ктровакуумна прибор..агшадые, тааруулаг.. мэргэжэлнүүдтэ за..дурлаха байһаниинь

..эдые ба утаһа ээрэг..щитернуудые, тоһо..ые, худалдаа наймаа..эдеэ хоолой хүдэлмэ.. оёдолшодые, чертёж..рукторнуудые, па..ые басагадуудһаа ..училищинууд бии. 650 ..элһээ шэлэхээр юу..йса бшуу! Тиихэдэ ..алай жэлдэ профтех..та басагад бүри .. байна. Тусхайлбал, ..механизаторай мэргэ..эр нилээд олоор һур-

.. Пензедэ, Ясиновата..маймэргэжэлнүүдтэ ..восибирскдэ, Целино.. холбооной хүдэлмэ..бэлэдхэхэ шэнэ һу..рнууд нээгдэхэ бай..ймагай, Барнаулай, ..ипецкэ область) хи..мышленностиин пред..й дэргэдэ, Нижне-Та..уйбышевскда, Шу..онда (Красноярска ..гын мэргэжэлэй шэ..нууд ашаглалгада үг-

..д мэргэжэл олохын..ар, юрэнхы эрдэмээ .. аргатай байха гү?
.. даа. Һурагшадай ..ые дээшэлүүлхэ гээ..рофтехучилищинуудай ..хала зорилгонуудай .. Хэшээлнүүдэй үедэ ..эдбэриин техноло..ическэ механикые, электротехникые шудалхаһаа гадна, харин обществоведени, политэкономи, эстетикэ, мэргэжэлһээ дулдыдуулан математика, хими, физикэ үзэхэ байна.

Шэнэ һуралсалай жэлдэ профтехһуралсалай системэдэ гурбадүрбэн жэлэй болзортой 124 училищи хүдэлхэ байна. Тэндэ найман класс дүүргэгшэд хүдэлмэришэнэй мэргэжэл шудалха, тэрэшэлэн юрэнхы дунда эрдэмтэй болохо.

Тэрэшэлэн ямаршье хүбүүн гү, али басаган үдэшын дунда һургуулида ябаха аргатай байха, үдэшын дунда һургуулинуудай филиалнууд олон профтехучилищинуудта байгуулагдаха гэжэ мартажа болохогүй.

— Профтехһуралсалай һургуулинуудта ороходо хүнгэн гү? Тэдэндэ абалгын эрилтэнүүд ямар бэ?

— Энэ һургуулида орохо гэжэ лаб шиидэгшэдтэ бэрхэтэй бэшэ. Училищида залуушуул экзаменгүйгөөр абтадаг. Аттестадуудта, үнэмшэлгэнүүдтэ бэшэгдэһэн сэгнэлтэнүүдэйнь һайн байһан ухибүүд түрүүшын ээлжээндэ абтаха байна. Шудалхые хүсэһэн мэргэжэл олохын тулада зарим ушарта илангаяа юрэнхы эрдэм бата бэхеэр мэдэдэг байха шухала болоо һаань, ямар нэгэн предмедээр шөөрэлдөөн гү, али экзамен үнгэргэгдэжэ болохо юм. Жэшээлхэдэ, уран мэргэжэлдэ һургахын тулада зураг зуралгаар экзамен барижа шадаһан залуушуул абтаха; типографида наборщик болохые хүсэгшэд орол гү, али түрэлхи хэлээрээ шалгалта бариха ёһотой. Хүүгэдэй байшангуудта, интернат-һургуулинуудта хүмүүжүүлэгдэгшэд, инвалидуудай үхибүүд, предприятинууд, барилганууд, совхозууд ба колхозуудай командировалан эльгээһэн. Совет Армиһаа, Далайн-Сэрэгэй Флодһоо табигдаһан залуушуул хамагай түрүүндэ абтаха эрхэтэй байха. Һуралсалай 4 жэлэй болзортой горно, 3 жэлэй болзортой металлургнуудай профтехучилищинуудта кандидадуудые шэлэн олоходоо, горнягуудай болон металлургнуудай үхибүүд хамагай түрүүндэ абтаха болоно.

Профтехучилищинуудта залуушуул түлөөһэгүйгөөр һурадаг. Бүхы һурагшад эдеэ хоолоор, хубсаһа хунараар, харин техническэ училищинуудта—стипендеэр хангагдадаг. Бүхы предмедүүдээр эрхим сэгнэлтэтэйгээр һурагшадай стипендиин хэмжээн 25 процентээр нэмээгдэхэ байна. Тэрэнһээ гадна үйлэдбэриин практика гаража байхадаа хэһэн хүдэлмэриинь түлөө түлөөһэн түлэгдэдэг. Һуралсалай саг ажалай таһалгаряагүй стажда оруулалсагдадаг юм.

Иимэ шухала ушар тухай хэлэхэ болоо һаа, профтех-һуралсалай һургуулинуудые эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэһэн эдир залуу хүбүүд, басагадай үдэрэй тусхай дунда гү, али дээдэ һургуулида ороходонь, үйлэдбэри дээрэ ажаллаһан хүдэлмэриин стаж хэрэгтүй юм. Техническэ училищинуудые эрхимээр дүүргэгшэд дээдэ һургуулинуудай үдэшын гү, али заочно отделенинүүдтэ ороходоо хүнгэлэлтэ абаха байна.

Депутат һунгуулиингаа округто

ОЛОНИИТЫН ЭМХИНҮҮДТЭ ТҮШЭГЛЭН...

Арадай һунгамал байһан хүндэтэ уялгала депутат хүн хадаа нэн түрүүндэ өөрынгөө жэшээтэ һайн ажалаар, суг хүдэлдэг коллективэйнгээ гэшүүдые үндэр бүтээсэтэй ажалда дахуулһаараа харюулха зэргэтэй гэжэ партиин Центральна Комитет нютагай Совэдүүдэй хүдэлмэри һайжаруулха тухай тогтоол соогоо онсолон тэмдэглээ һэмнай даа. СССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй сельскэ болон поселково Совэдүүдэй эрхэ, уялганууд тухай һаяхан гараһан Указ дотор энэ үндэһэ заабари онсолон тэмдэглэгдэнэ. Тиин нютагай гү, али дээдын, алишье Совэдэй депутат бүхэн даажа абаһан ажалдаа улам эдэбхитэйгээр хандаха уялгатай болоно.

Минии ударидадаг овощеводуудай бригада мүнөө халуун хүдэлмэриингээ хаһада хүдэлжэ байна. Овощой рассада һайнаар харууһалжа, саг соонь полидо һуулгаха, полиёо элдэхэ, үтэгжүүлхэһээ эхилээд хэхэ, бүтээхэ юумэмнай тон ехэ. Гэхэ зуураа, урдань манай эдлэжэ байһан газар дээрэ Красноярай бригадын поли нэмэжэ, мүнөө жэлдэ ургуулха овощой хэмжээн нилээд ехэ болоо.

Үгтэһэн даалгабаряа горитойгоор үлүүлхээр хараалһан социалис уялгынгаа ёһоор байгша ондо манай бригада дүн хамтадань 5533 центнер элдэб овощ суглуулха, 300 центнер куузику хурааха зорилготой. Овощой ургасын хэмжээе нёдондонойхиһоо нилээд дээшэлүүлжэ, гектар бүриһөө 250 центнер капуста, 1?0 центнер помидор, 100 центнер үгэрсэ, 100 центнер морковь абахабди.

Ямар шэнэ дүршэл, онол хэрэглэбэл, ургасые дээшэлүүлхэ аргатайбибди гэжэ ходо һаналаа табинабди. Жэшээ болгон нэгэ баримта дурдабал, өөһэдынгөө ургуулһан капустын үрэһэ 0,15 гектар дээрэһээ урзанда суглуулаад, тэрэнээ рассадада ургуулангүй нэгэ гектарта сэхэ тариһамнай, хямда сэнтэй, 200 центнер һайн шанартай капуста гараа һэн. Мүнөө жэл иимэ аргаар 5 гектарта капуста ургуулхабди. Нёдондонойхидо орходоо бригадымнай хүдэлмэри горитойгоор үргэдхэгдэбэшье, ажалладаг зонноймнай тоо хуушаараа, 5 хүн хүдэлнэбди. Хүшэр хүдэлмэри хүнгэдхэхэ арга, оньһо хэрэглэһэнэй, ажалай эмхидхэл һайжаруулһанай, бүтээсыень дээшэлүүлһэнэй ашаар урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхээр шиидэнхэйбди. Тиигэжэ ургуулһан овощнуудайнгаа өөрынь үнэ сэн нилээд хямдаруулха хүсэлтэйбди.

Хараалһан, түсэблэһэн хэрэгнай дүүрэхэнь лабтай гэжэ бригадынгаа гэшүүдэй үмэнэһөө хэлэхэ байнаб. Яахадааб гэхэдэ, намтай хэдэн жэл таһалгаряагүй суг ажаллажа ябаһан эхэнэрнүүд бултадаа шударгы бэрхэшүүл, ажалай баян дүй дүршэлтэй нүхэд юм.

Өөр дээрээ даажа абаһан үдэр үдэрэйнгөө ажал шадаал һаа һайнаар хэхын, коллективэйнгээ дунда ниитэ-эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын хажуугаар һунгуулиингаа округто, үргэн улад зоной дунда депутадай уялга мүн лэ муу бэшээр дүүргэхын тулада яһалал оролдогдоно.

Һүүлшын зарлалай һунгалтаар Ивалга тосхондохи Комсомольско округһоо Улаан-Үдын аймагай ажалшадай депутадуудай Совэдтэ һунгагдаа һэм. Урдань хэдэн зарлалай туршада Ивалгын сельскэ Совэдэй депутат ябааб.

Депутадуудай кандидатда дэбжүүлэгдээд байхадаа, һунгагшадтай уулзахадаа, һүүлдэнь тэдэнэрэйнгээ урда тоосоогоо хэхэдээ, ажалшадай дурадхаһан һанамжа, захяануудые дүүргэлтэ болгохо гол шухала зорилго урдаа табиһан байнаб.

Минии округой һунгагшад гол түлэб Ивалга тосхоной гол үйлсэ Комсомольско гудамжада ажаһуудаг юм. Тус үйлсөөр автомашинын гол харгы гарадаг. Тэндэ хододоо хүлгөөтэй, тооһо шорой ехээр урхирдаг һэн. Харгыень заһажа, асфальтаар хушаха тухай һунгагшадай хэлэһэн дурадхал бэелүүлхын тула аймагайнгаа харгы захиргаанда, сельскэ Совэдтэ зууршалга хэжэ, энэ захяа дүүргэгдээ һэн. Тиихэдэ үйлсын комитедэй анхарал хандуулжа, ажалшадые амаралтынгаа үдэрнүүдтэ харгы заһабарилгын хүдэлмэридэ хамһалсахыень эмхидхэһэн байнаб. Айл бүхэнэй газаа, харгын захаар палисадник барижа, модо һуулгаха хэрэгтэ олониитые, тэрэ тоодо залуушуулые, һурагшадые олоор хабаадуулха ябадалда эхэнэрэй совет ехэхэн туһаламжа үзүүлээ.

Олоной газарта, үйлсэдэ ниитын гурим сахиха талаар тосхоноймнай арадай дружиннигууд эдэбхи оролдолго гаргадаг. Хаа-яа минии һунгуулиин округһоо, үгышье һаа, намтай зэргэлжэ нэтэ үйлсэдэ һуудаг гэр булынхидэй шуугя шурхираа татахадань, гэмтэйень тодоруулан идхааха, эблэрүүлхэ хэрэг гарадаг. Нүхэдэй ёһоор хөөрэлдөөд, идхаад байхада олонхи хүнүүд буруу ябадалаа ойлгодог, саашадаа дабтадаггүй. Гэбэшье, үүдхэгдэһэн хэрэг тушаань арадай дружинын, нүхэдэй сүүдэй мэдээндэ табидагбди. Эдэ ниитын эмхинүүдэйшье хиналта доро оробобди гэжэ хүнүүд мэдэрхэдээ, зүб мүрөөр бэеэ заһажа, журамтай гуримтай байдаг.

Һунгуулиингаа округто ябуулдаг ажал хэрэгтээ иигэжэ тэндэхи ниитын эмхинүүдтэ түшэглэдэг дээрэһээм хэһэн юумэмни бүтэсэтэй, аша үрэтэй байна гэжэ һанагшаб. Округойнгоо ниитэ эдэбхитэдтэ хандангүй, гансал өөрынгоо хүсэндэ найдаһан депутат хэды оролдоошье һаа, халирхайдахал ха юм. Тиимэһээ би али нэгэн шухала асуудалай гараад байхада, энээниие шиидхэхэ хэрэгтэмнай ямар зургаан, ниитын эмхи хабаадахаб, туһалхаб гэжэ бодомжолдогби. Тодорхой иимэ асуудал гараад байна гэжэ ажал хэрэгээрээ тэрэндэ хабаатай гү, али дүтэрхы нютагай хүтэлбэрилэгшэдэ хандахада, хэнэйшье арсахагүйнь мэдээжэ бээз даа.

Тээсгэн бригада дээрэмнай хойшолуулашагүй нэгэ хүдэлмэри гараад, тэрэнээ саг соонь дүүргэхэ ябадалдамнай нэгэ үдэрөөр воскресник хэжэ туһалыт гэжэ отделениингээ комсомолшуудта хандаа һэмди. Удангүй түрүүшын амаралтын үдэр хорёод хүбүүд, басагад ерэжэ, ехэхэн юумэ хэжэ үгөө. Даши-Нима Очиров, Николай Хлебодаров, Нина Пастухова, Сергей Цыбиков, Лариса Муравьева, Николай Тугутов, Надя Матвеевская, Цыжип Цыбиктуева гэгшэд илангаяа эдэбхитэйгээр үтэг шэрэлгэдэ хабаадаа.

Өөрынгөө ажал хүдэлмэри, депутадай уялга хайшан гэжэ дүүргэдэг тухайгаа хэлэхэдэ иимэ.

Л. ДЫМБРЫЛОВА,
Улаан-Үдын аймагай ажалшадай Совэдэй депутат, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 1-дэхи отделениин овощной бригадые даагша.

СОЁЛШОД ОЛОШОРНО

Тээсгэн хэдэн үдэрэй туршада «Саяны» гэжэ соёлой байшан соо хүн зон хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор суглараа һэн. Эндэ тосхонойхиһоо гадна, хүдөө нютагуудһаашье ерэжэ. фестивальда юу бэлэдхэһэнээ харуулаа.

Аймагай соёлшод хүдөө нютагуудаар ябажа, малшадта зүжэг наада харуулдаг, хүдөөгэй клубуудта али болохо туһаламжа үзүүлдэг юм. Тэрэнэй аша туһаар Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Аха» колхозуудай уран һайханай бүлгэмүүд бэхижээ, хүдэлмэреэ һайжаруулаа.

Мүнөө аймагай соёлшод фестивальда ехэхэн бэлэдхэл хээ. Соёлой байшанда энээнэй харалга—шалгалта гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлөө. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Аха» колхозуудай коллективүүд ехээр һайшаагдаа.

Аймагай соёлой байшангай коллективэй хатар, наадан дундуур сэгнэгдээ.

Д. ДУГАРОВ.
Ахын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Улаан-Аха» колхозой хүдөөгэй клубые даагша Валя Галсанова буряад арадай дуунуудые дуулажа байна.

Авторай фото.

..ОРОНОЙМНАЙ ХИЛЭ ДЭЭРЭ

..ноймнай хилэ газар, уһан, хада уула, агаараар гарана. ..гоон малгайтай сэрэгшэд үдэр, һүнигүй сахина. Н-скэ ..ка байдаг хилын участок ехэ хүшэр хүндэ газар юм. ..ьшье, далай, ой модон, уһа намаг, сүл губишье бии юм. .. ерэжэ үзэһэн хүн һайн мэдэхэ: саһанай хайлаад байн.. үшөө хүйтэн зандаа байха. Иимэ дайдаар ябаһан хү..рөөлэйшье мүр сараа үлэдэггүй. Тиимэһээ тэрэниие ..ухайлан мэдэхэ гээшэ хүшэр юм.
..руулшад сэрэгэй болон политическэ һуралсалаа үдэр..шэлүүлжэ байдаг. Тэдэнэй албан жэлэй ямаршье сагта

..ДЭЭРЭ: хилын хүшэр нэгэ участок дээрэ вертолёт ерээд ..й ахалагша Виктор Овчарук нүхэдтөө маршрудаа заа-

АПН-эй фото.

Хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмэйхидтэ туһаламжа

ДУУ ЯАЖА ДУУЛАХАБ

Мүнөө үедэ хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмүүд, дуушад, хатаршад ехэ олошоржо байна. Һаяхан үнгэрһэн республикын, мүн городой уран һайханай харалгачууд дээрэ шагнахада, зарим дуушад бэлигтэй, һайхан хоолойтой байбашье, дуугаа буруу дуулажа ехэ гутадаг байгаа. Би тэдээндэ туһа болгон нэгэ хэды зүбшэл хэлэхэеэ һананаб.

Дууша хүн концертдэ бэеэ һорижо эхилхэдээ, түрүүхын түрүүн, репертуар тухайгаа бодохо зэргэтэй. Тиихэдээ өөрынгөө хаба шадалые, хоолойнгоо хүсые хараадаа абаха шухала. Өөртэмни таараха дуун гэжэл һанаал һаа, тэрэнээ сээжэлдэжэ эхилхэдээ, эндэмни юун тухайда хэлэгдэнэб гэжэ бодожо үзэхэ, дуунайнгаа удха, түхэл маягые, тэрээн соо хэлэгдэһэн юумые ухаан соогоо сэгнэжэ үзэхэ ёһотой.

Һүүлээрнь дуунайнгаа үгые тодо хурсаар миин хэлэжэ һураад, һүүлээрнь аялгыень сээжэлдэхэ шухала. Дуугаа дуулахадаа шангадаха газартань шангаар, аалидаха газартань аалиханаар хоолойгоо гаргаха, түргэдхэхэ газартань түргэдэжэ, удааруулха газартань удааруулжа дуулаха. Дуунайнгаа сэгнэлтын тэмдэгүүдые хаража, амисхаалаа зүбөөр барижа, һайхан абяа гарган, шанга амисхалай хүсөөр ханхинаса дуулаха ёһотой. Хоолой байнал гэжэ миин лэ шашхан хашхарһанай хэрэгтүй гээшэ. Хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмэй дуушад сугларжа ерэһэн хүнүүдтэ дуунайнгаа удхые шадалайнгаал хүрэхөөр, хүнэй сэдьхэлдэ ороторнь дуулаха гэжэ оролдохо ёһотой. Буряад зон арадай дуу гү, али композиторнуудай дуунуудые дуулахадаа, гансал үгыень сээжэлдээд, аялгыень һураад байхаһаа гадна, дуунайнгаа удхые хайшан гэжэ гаргахаб гэжэ ехэ бодоногтүй. Өөрөө гансаараа һуража шадахагүй хадаа мэдэхэ хүндэ заалгаха шухала ха юм. Дууша хүнэй шадабариин баялиг дуунайнь удха дээрэһээ гарадаг, нэгэ дуу дуулахадаа олон янзын маяг аялга хэрэглэдэг. Куплет бүхэниие нэгэ янзаар гаргахада ехэ хүндэ байдаг. Тиимэһээ анхан дуугаа һурахадаа сээжэ бодол соогоо шэбшэхэ хэрэгтэй. Тиигээд сценэ дээрэһээ дуулахадаа, тэрэл дуунайнгаа удхын ёһоор бэеэ барихa ёһотой. Дуунуудые гүйсэдхэхэдэ мүн аялгаяа шанга, һула, түргэн, удаан болгожо, гараа, нюдэеэ, амаяа шадал зэргээрээ харуулжа дуулахада һайн байдаг. Хэрбээ шог, хүхюун дуунуудые дуулабал, сценэ дээрэ наадан, нюдэ амаараа олон янзын ааша гаргажа, занган хатаран дуулаха хэрэгтэй. Хажуудахи хүгжэмшэтэеэ хамта наадажа, зал соо һуухан хүнүүдтэй һаналаа ниилэжэ һурабал, дуушанда ёһотой туһа болохо үгэдэг лэ. Эгээн түрүүн дуулахаяа гарахын урда тээ, сценэ дээрэ һууха, ябаха, орохо, гараха газараа хаража мэдээд, наадажа үгэхэ хүгжэмшэтэеэ ойлголсон, бэеэ заһахa хэрэгтэй. Дэгэл хубсаһаа, нюур шарайгаа ехэ үнгэрүү бэшээр, зохидоор заһаад гараха. Тиихын урда тээ хоолойгоо дуулажа үзэхэ, үгэнүүдээ һанаха, тэрэл дуулаха рольдоо орохо, ондоо үгэнүүдээр зугаа хүүр хэхэгүй, бэеэ бэлэн болоод байлгаха, нэрээ хэлүүлхэлээрээ бэеэ саб байса абаад, сээжээ үргэд гээд, хүхюу шарай шарайлаад, зон тээшэ баяртай орожо ерэхэдэ һайн юм. Хүгжэмшын хүгжэмөө наадахалаар тэрэ хүгжэмэй аялга соо дуунайнгаа үгэнүүдые шэбшэжэ, образтоо орожо дуугаа дуулаха, түрүүшын куплет дүүргээд, хүгжэмшын наадажа үргэлжэлхэдэ, тэрэл янзаараа, образһоо гарангүй байха ёһотой. Ондоо юумэ шэбшэхэгүй.

Нэгэ концертын үдэшэ гү, али үдэр хэды дуу дуулаха байгаабши, тэдэ дуунуудаа удаа дараалан ехэ ордоһотой, бүри үргэн дэлисэтэй, зондо һайхашаагдахаар болгон үргэлжэлүүлжэ шадаха хэрэгтэй. Хүн зоной үшөө дахин урин, альгаа ташаад һалаагүй һаа, дахин дуулаха дуун тусгаар бэлэн байха ёһотой.

Ц. ХОБОРХОВ,
РСФСР-эй габьяата артист, арадай дуушан.

МАНДАГ ЛЭ, МҮНХЭДӨӨ НАРАН!

(Пионернүүдэй фестивальһаа репортаж)

Майн 27. Үглөөнэй 11 саг. Улаан-Үдэ хотын гудамжануудаар улаан галстуктай пионернүүд урагша хойшоо һүндэлнэд. Уданшьегүй хотын түбтэ оршодог Ленинэй орденто Буряадай оперо ба баледэй театрай хажууда эдир ленинецүүд олоороо сугларжа, колоннодо жагсанад. Оркестрэй һүртэ хүгжэм зэдэлнэ. Үхибүүдэй шэг шарай энэ үдэрэй сэгээн хүхэ огторгой шэнги сэлмэгхэн. Тэдэнэр энеэлдэнэ, хүхилдэнэ, дуулалданад. Эндэһээ тэдэнэй хэды жаргалтайе, амгалан тэнюун ажаһуужа, һуража байһые эли тодо харанабди.

Манай орондо хэды олон үндэһэ яһатан эбтэй эетэй ажаһуунаб! Тэдэнэр адлихан тэгшэ эрхэтэй. Өөһэд хоорондынь хани барисаан үдэрһөө үдэртэ, жэлһээ жэлдэ бүри батажана. Иимэ шанар шэнжэтэйгээр хүмүүжүүлэгдэжэ байһанаа Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудай пионернүүд гэршэлбэ. Жагсаал бүхэнэй урда Улаан тугууд намилзана, союзна республикануудай гербнүүд яларна. Республика бүхэнэй үйлэдбэрилдэг продукци харуулһан плакат, диаграммануудые колонно бүхэн абажа ябана.

Үхибүүдэй дунда узбек, туркмен, казах, украин, белорусс, ород ба бусад олон арадай хүбсаһа үмдэһэн хүбүүд, басагадые харанабди. «Бидэ вьетнам арадтай хамтабди», «Зайлагты Вьетнамһаа», «Манда дайн хэрэггүй» гэһэн уряа лозунгнуудые эдиршүүл үргэжэ зогсонод...

Уданшьегүй Улаан тугуудаа урдаа намилзуулаад, горн, барабанай, оркестрэй аялга доро фестивальда хабаадаха союзна, автономито республикануудай делегациин колоннонууд Ленинэй үйлсөөр үгсэн субажа, Соведүүдэй талмай дээгүүр алхалан, БурАССР-эй 25-дахи ойн нэрэмжэтэ стадион тээшэ шэглэбэд. Үйлсэ, гудамжануудаар ябаһан машина, хүн зон зогсожо, хүбүүд, басагадайнгаа омог дорюунаар алхалхые бахархан харана, баяртай хүхюутэйгөөр дуулахыень шагнажа, зүрхэ сэдьхэлээ хананад. 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ гудамжын үндэр гэрнүүдэй балконууд дээрэ мүн лэ хүнүүд олоороо харагдаа һэн.

Үдэрэй 12 час. Аали намдуу байһан стадион гэнтэ дуу, хүгжэмөөр, наада энеэдээр дүүрэшэнэ. «Зэргэ зогсогты» гэһэн команда үгтэжэ, парадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Сутягин «Фестивальда хабаадагшад һайндэрэй жагсаалда зогсонхой, бэлэн» — гээд элидхэнэ.

— Городой һургуулинуудай хани барисаанай интернациональна клубууд хүүгэдые хамгаалха уласхоорондын үдэртэ ба ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй фестивальда бэлэн,— гэжэ городой интернациональна хани барисаанай клубуудай президент Наташа Гусева ВЛКСМ-эй горкомой секретарьта рапорт үгэбэ.

1966 оной фестивальда илаһан 1-дэхи буряад, 3-дахи интернат-һургуулинуудай үхибүүд һайндэрэй ба СССР-эй Гүрэнэй тугуудые хиисхүүлэн үргэбэ. Мүн стадионой талмай дээрэ фестивалиин гал носоогдобо.

СССР-эй магтаал-гими хангинажа, пионернүүдэй фестиваль эхилбэ.

КПСС-эй горкомой секретарь В. Г. Бирюков, городой «Глобус» клубай хүндэтэ гэшүүн Галина Белоусова эдир ленинецүүдые энэ һайндэрөөр халуунаар амаршалжа, элүүр энхые, эрхим һуралсалые үхибүүдтэ юрөөбэ.

Тэрэнэй һүүл тээ союзна ба автономито республикануудай делегацинуудай бүлэгүүд гаража ерэбэд. Эндэ Буряадай, Чувашай, Белоруссиин, Узбегэй, Грузиин, Киргизэй, Молдавиин, Литвагай болон бусад республикануудай делегациин колоннонууд хойно хойноһоон һубарилдана.

Тэдэнэй удаа олон пионернүүд стадионой талмайн дунда гүйлдэн ерэжэ, өөһэдыгөө бэеэр «СССР» гэһэн үгэ бэшэнэд. Фестивальда хабаадагшад мүн концерт харуулаа. Эндэ Совет ороной олон үндэһэ яһатанай хүгжэм аялга, дуу, хатарнуудые пионернүүд шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, улад зоной магтаал һайшаалда хүртөө.

Комиссиин жюри фестивалиин дүн гаргажа, 1-дэхи һуури Латвийска ССР-эй делегацида (1-дэхи буряад интернат һургуули) олгобо. Энэ һургуулида дамжуулгын кубок, грамотанууд барюулагдаа. Хоёрдохи һуури Азербайджанай (40-дэхи һургуули), 3-дахи һуурида Удмуртска АССР-эй (31-дэхи һургуули) делегацинууд хүртөө. Энэ делегацинуудай үмдэһэн хубсаһан, зүжэг наадые харагшад үндэрөөр сэгнээ.

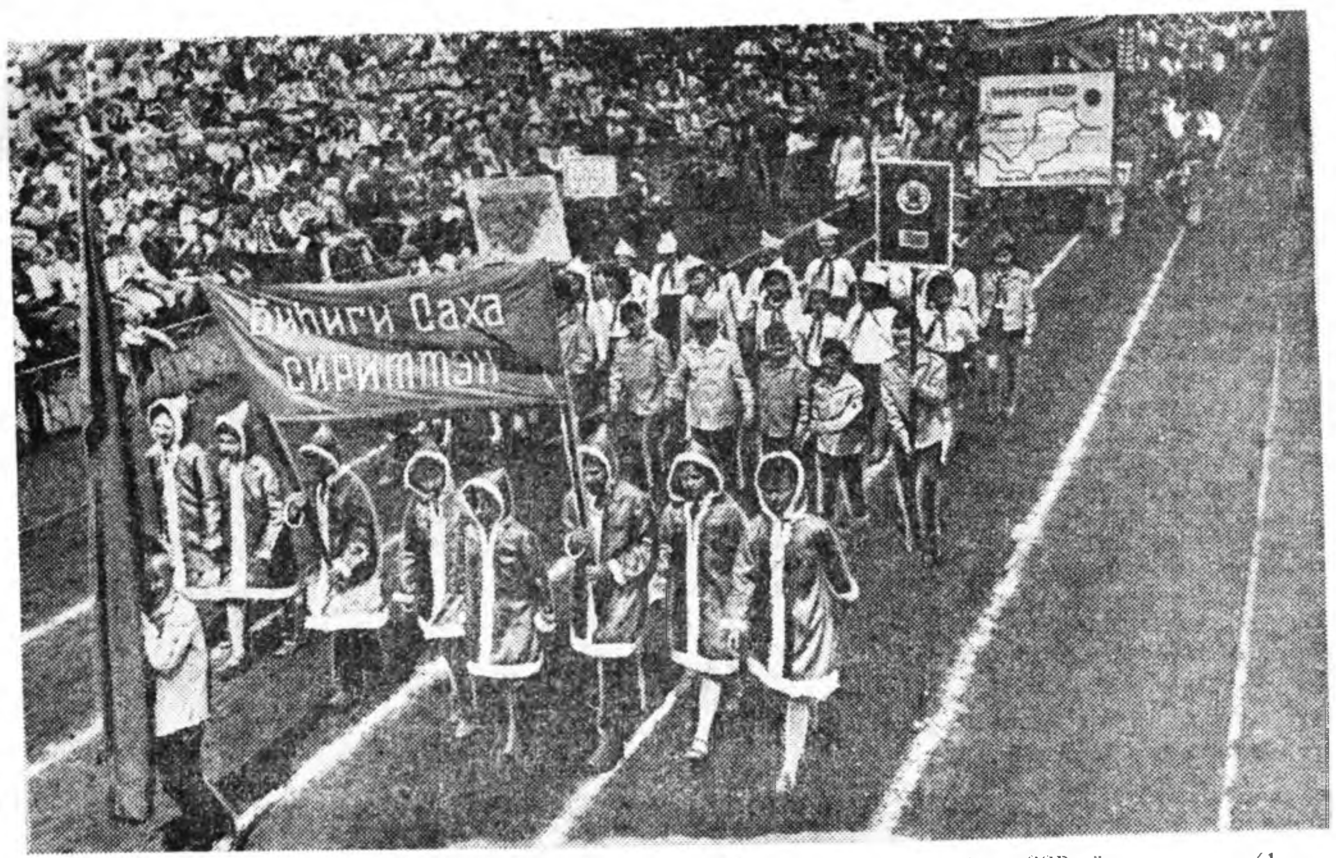
Иигэжэ 1-дэхи буряад интернат һургуулиин пионернүүд гансашье городтоо бэшэ, республика дотороо дахинаа суурхаба.

Пионернүүдэй фестиваль «Эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди» гэһэн уряа доро согтой хүхюунээр үнгэрөө.

М. ЦЫРЕНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1). Пионернүүдэй жагсаалнууд үнгэрнэ. 2). 2-дохи һургуулиин һурагшад украин хатар наадана. 3). 1-дэхи интернат һургуулиинхид дуу дуулана.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

КОЛХОЗОЙ БЭЛЭГ

Механизатор Валерий Чекрыгин Совет Армида алба хэжэ дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Георгий Димитровой нэрэмжэтэ (Кемеровскэ областиин Новокузнецкэ район) түрэл колхоздоо бусаад, арба юһэ наһатай һаалишан Нина Петроватай хуби заяагаа холбохо гэжэ шиидэһэн байгаа. Колхозой правлени түрын бэлэг болгон, тэдэнэртэ гурбан таһалгатай гэр, мебель бэлэглэбэ.

— Манай эндэ жэл бүхэндэ арба шахуу түрэ болодог,—гэжэ артелиин түрүүлэгшэ Социалис Ажалай Герой Константин Дегтяренко хөөрэнэ. — Гэрлэгшэдтэ иимэ бэлэг үгэхэдөө баярладаг гээшэбди. Мүнөө тэдэнэр ажахыдамнай туһатай хүнүүд. Залуушуул нютагтаа байрлаха, хүдэлхэ дуратай байха. 250 хүнэй һууритай клуб бариабди, хүгжэмэй һургуули, библиотекэ нээгээбди.

Владимир ХРИСТЕНКО.

(АПН).

ВЛАДИМИР ЦЫРЕНОВЭЙ АМЖАЛТА

Россиин үргэн уужам бүхы хизаар нютагуудһаа эрхим ... дагшад, һүрэгшэд, харбагшад, шэдэгшэд, ядро түлхигшэд ... горскдо сугларба. «Труд» гэжэ стадионой заһамал харгы... тэдэнэр хурдан солбон, шамбай хүсэеэ туршалсаа. Россиин ... рациин 58 хизаар, область, автономито республикануудай ... лэгшэд Бүхэроссиин хүнгэн атледүүдэй мүрысөөндэ хабаада... Тэрэ хадаа Мексикэдэ болохо Олимпийскэ нааданай урда ... совет хүнгэн атледүүдэй хүсэ шадал харалга болоно.

Ямаршье мүрысөөндэ арбан километртэ урилдаха урил... программын гол зайнь болодог байна. Энэ зайда илаһан ... илангаяа хүндэтэйдэ тоологдодог. Тиимэһээ тэрээндэ ила... тулада ехын тэмсэл болодог байна.

Пятигорскдо болоһон 10.000 метртэ урилдаан эхилбэ. ... Виктор Бойков (Рязань) Владимир Цыренов (Улаан-... хоёр ана-мана гүйжэ, урда хойно оролсон ябаа. Тиигэһээр ... тар Алексей Загорский (Киров), Владимир Петренко (Кра... дар) гэгшэд тэдэнние ахин ойртобо. Һүүлшын километр... Владимир Цыренов һуга һүрэн, урагшаа таһаржа, нүгөөд... холо хаяба.

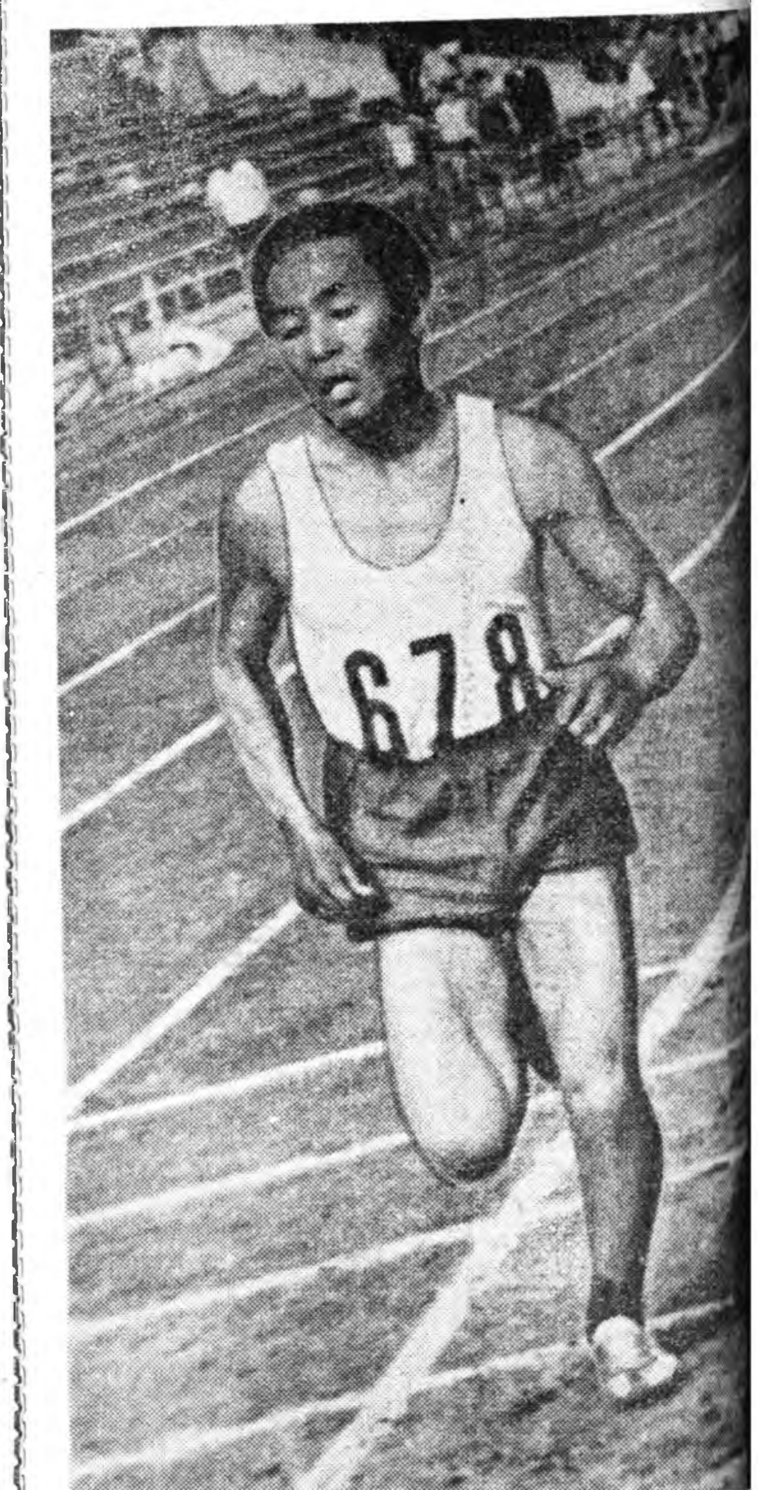
В. Цыренов 10 километр зайе 30 минута 32,2 секунд... гаталжа, урилдаанай хилэ дээрэ түрүүлжэ ерэбэ.

В. ГЕРАСИМО...

«Кавказская здравница» газетын корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: урилдаанда түрүүлһэн Владимир Цыр...

Н. ПАВЛЕНКЫН фо...

Румбуркда митинг болобо

ПРАГА. (ТАСС). Румбурска восстаниин 50 жэлэй ойе Румбурк городой ба Хойто Чешскэ областиин олониитэ майн 26-да тэмдэглээ.

ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ЧССР-эй президент Л. Свобода, Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Й. Смрковский, Хойто Чешскэ областиин түлөөлэгшэд, Румбурска восстанида хабаадагшад, харин айлшад Румбуркда ерэһэн байна.

Энэ восстаниин түүхэ тухай ЧССР-эй президент Л. Свобода митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ хөөрэһэн байна.

1918 оной майн 21-дэ Румбуркда болоһон восстании Ильзеньскэ «Шкода» заводой хүдэлмэрилшэн Ф. Нога хүтэлбэрилһэн байгаа. Тэрэ хадаа дайн байлдаае түгэсхэхын түлөө, Совет Россиин жэшээгээр Чехословацка социально-таатай һайн гүрэнние байгуулхын түлөө тэмсэдэг байгаа бшуу. Восстани дарагдаһан байгаашье һаа, манай гүрэнэй бии бололготой холбоотой хэрэг ушарнуудай нэгэниинь зандаа тэрэ үлэнэ гээд Л. Свобода хэлээ. Ехэ хохидолдо орожо байгаад дахин дайшалан абаһан эрхэ сүлөөгөө ямар түргэнөөр алдажа болохо байнаб гэжэ майн эдэ алдарта үдэрнүүдтэ бидэнэр дахяад мэдэрнэбди. Мюнхенскэ үгэсэлгын һүүлээр маанадта нацистнуудай бэлэдхэһэн алалга хюдалгые манай арадууд хүлеэжэ байгаа гэжэ бидэнэр бултадаа мэдэнэбди.

Европые, мүн боголшолго ба алалга хюдалгаһаа манай арадуудые сүлөөлхын түлөө эгээн ехэ хохидолдо ороһон баатарлиг совет арадта бидэнэр үнэн зүрхэнһөө баясхалантайгаар хандадаг байнабди гээд ЧССР-эй президент мэдүүлээ. Советскэ Союзтай манай хани барисаан ба холбоон тэмсэлэй үедэ хатуужан бэхижээ. Тэдэнэр хамтадаа адхаруулһан шуһаарнай батадхагданхай. Энэ хани барисаанда бидэнэр хододоо түшэглэжэ шадаха байнабди.

Энэ бата холбоон тухай би юундэ һануулнабиб гэхэдэ, Европодохи эб найрамдал болон аюулгүй байдалда дахяад түбэг татажа болохоор энэнэ түхэлэй нацис хүсэнүүдэй Баруун Германида мүнөө үедэ һэргэжэ байһые бидэнэр дахяад хаража байнабди гээд Л. Свобода үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Удаань сэрэгэй парад боложо, тэрээндэ баруун сэрэгэй округой зарим частьнууд, гражданска оборонын соединенинүүд, арадай милициин отрядууд хабаадаа.

Манифестацида хабаадагшадай үмэнэ Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Й. Смрковский үгэ хэлээ.

Хахад миллионһоо олон хүдэлмэригүйшүүл

ЛОНДОН. (ТАСС). Англида энэ һарын тэн багаар 550.000 хүн гү, али хүдэлмэриин хүсэнэй 2,4 процентнь ажал хүдэлмэригүй байгаа. Эдэ тусхайта мэдээнүүд соо Хойто Ирландиин хүдэлмэригүйшүүл урда мэтэ оруулагдаагүй байха юм. Эндэ 37.000 хүдэлмэригүйшүүл гү, али Хойто Ирландиин ажалша хүн зоной 7,3 процентнь бүридхэлдэ абтаһан байха юм.

Ушөө гурбан американ самолёт буудуулан унагаагдаба

ХАНОЙ, (ТАСС). Тодологдоһон мэдээнэй ёһоор, майн 22-то Нгеан провинцида гурбан американ самолёт буудуулан унагаагдаһан байгаа гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Ю. Цеденбалай хэлэһэн үгэ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Орон соогуураа аяншалжа ябаһан МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал Булганай аймагай ажалшадай үмэнэ үгэ хэлээ. Уласхоорондын байдалда тогтожо хэлэхэдээ, Вьетнамда амгалан байдал тогтоохо угаа шухала болоод байна гээд тэрэ тэмдэглэһэн байна. Монгол Арадай Республикадахи социалис байгуулалтын, аха дүү партинуудтай МНРП-гэй харилсаанай асуудалнуудта Ю. Цеденбал ехэ анхарал хандуулаа.

Өөһэдынгөө зэргын нэгэдэл саашаданинь бэхижүүлхэ, коммунис хүдэлөөндэ гараһан бэрхэшээлнүүдые зайсуулха гэжэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай шиидэнги байһыень дэлхэй дээрэхи ушар байдалай хүгжэлтэ эли тодоор харуулжа үгэнэ гээд тэрэ хэлээ. Энэ талаар 1968 оной ноябриин эсэстэ Москвада болохоёо байһан уласхоорондын шэнэ зүблөөн тусгаар удха шанартай. Москвада болохо шэнэ зүблөөндэ хабаадаха гэжэ шиидэһэн тухайгаа дииилэнхи олонхи коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай мэдүүлһэн баримта энэ ехэ хуралдаан дэлхэйн коммунис хүдэлөөе шэнэ, бүри дээдэ шатада гаргаха, тэрэнэй зэргые улам нягтаар жагсааха гэһэн бата этигэл найдабари түрүүлнэ.

Франциуз ажалшадай тэмсэлэй амжалта

ПАРИЖ. ТАСС-ай корреспондентнүүд А. Красиков, Ю. Пономарев иигэжэ дамжуулна:

Правительствын, эзэд баяшуулай болон ороной профсоюзуудай хоорондо майн 27-до уулзалгын болоходо, ажалшадай гол эрилтэнүүдые хангаха тухай даб дээрэхи хэлсээн түйлагдаа.

Энэ хэлсээн хадаа «ажалшадай эрилтэнүүдые хүсэдөөршье бэшэ һаа, зарим зэргээр хангаха байна». Правительство ба эзэд баяшуул эдэ эрилтэнүүдые хангахые һая болотор хүсэдэггүй байгаа гээд ВКТ-гэй генеральна секретарь Ж. Сеги мэдүүлһэн байна. Ажалшадтай зүбшэл хэһэнэйл һүүлээр профсоюзууд эсэсэй харюу үгэхэ гэжэ тэмдэглэхэдээ, түйлагдаһан хэлсээе тоонгүй гаража болохогүй, гэбэшье «үшөө олон юумэ түйлахаа хэрэгтэй» гээд Ж. Сеги хэлэһэн байна.

Ажалшадай доботолгын түрүүшын урэ дүнгүүдээр һаналаа хананги байһанаа хэлсээнүүдтэ хабаадаһан профсоюзна бусад ударидагшад элирхэйлэн мэдүүлээ.

Салин хүлһэнэй эгээн доодо захын лаб түлэгдэдэг хэмжээе (часай 2,22 франкһаа часай 3 франк хүрэтэр), дээшэлүүлхэ, бодото салин хүлһые дам дамаа дээшэлүүлхэ гэжэ хэлсээгээр хараалагданхай. Хүдэлмэриин неделиие саашаа саашадаа богони болгохо, предприятинуудта профсоюзна организацинуудай эрхые ургадхаха, наһа ехэтэй бологшодой пенсиие дээшэлүүлхэ, пенси абаха наһые бага болгохо тухай, олон үхибүүдтэй бүлэнүүдтэ үгтэдэг туһаламжа дээшэлүүлхэ тухай шиидхэбэри абтаа. Хүдэлмэригүйшүүлэй асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада октябриин 1 хүрэтэр уулзаха тухай франциуз эзэд баяшуулай национальна совет ба профсоюзууд үгэеэ ойлголсоһон байна.

Социальна страховаиин талаар онсо хуулинууд тухай асуудалые парламентын мүнөөнэй сессиин үедэ зүбшэн хэлсэхэбди гэжэ премьер-министр Ж. Помпиду найдуулаа. Эдэ хуулинуудые франциуз ажалшад буруушаадаг юм. Забастовко хэһэн үдэрнүүдэйнь түлөө ажалшадта түлөөһыень түлэхэ, тухай хэлсээндэ хабаадагшад гол түлэб үгэеэ ойлголсоо гээд Помпиду мэдүүлээ.

Майн 25-һаа эхилээд 27-до дүүрэһэн хэлсээндэ премьер-министр Ж. Помпиду, эзэд баяшуулай түлөөлэгшэд, Франциин гол профцентрнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тэрэ тоодо Б. Фрашон, Ж. Сеги (Ажалай бүгэдэ ниитын конфедераци), Э. Декан (Франциин ажалай демократическа федераци), Бержерон («Форс Увриер»), Ж. Маранж (Национальна гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй федераци), болон бусад хабаадаһан байна.

Арба миллион ажалшадай хабаадаһан хүсэтэ забастовочно хүдэлөөнэй боложо байха үедэ хэлсээн үнгэргэгдэһэн байха юм. Профсоюзууд хэлсээнэй текстые ажалшадай коллективүүдэй зүбшэн хэлсэлгэдэ тэбиха, иимэ зүбшэн хэлсэлгын һүүлээр лэ хэлсээн хүсэндөө орожо шадаха.

Өөрынь хабаадалгатайгаар үнгэрһэн хэлсээнэй дүнгүүд тухай Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ премьер-министр Ж. Помпиду элидхэхэ юм.

Франциин эзэд баяшуулай национальна соведэй органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй заседани үнгэргэгдэхэ.

ДРВ-гэй Национальна суглаанай хандалга

ХАНОЙ. (ТАСС). Хойто ба Урда Вьетнамай арадта хандалгые Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаан һаяхан болоһон сесси дээрээ баталан абаа гээд Вьетнамай информационно агентство дамжуулна.

Вьетнамай хоёр хубиин арадуудай түйлажа байһан илалтанууд хадаа эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, урбагшадта эсэргүү тэмсэлдэ ниитэ национальна талархалгын илалтанууд, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, манай арадай илалтанууд хадаа американ империалис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлдэ социалис лагериин арадуудай, бүхы дэлхэйн арадуудай интернациональна талархалгын илалтанууд болоно гээд хандалга соо заагданхай.

Вьетнамай хоёр хубида хүндэ хохидолдо ороходоо, бүхы дэлхэйн олониитодэ ехээр шоо үзэгдэхэдөө, американ империалистнууд ДРВ-гэй газарые «бомбодолгые хизаарлаха» тухай соносхоно. ДРВ-гэй түлөөлэгшэдтэй Парижда хөөрэлдөө хэхые зүбшөөхэ болтай болоһон байгаа. Гэбэшье, американ империалистнууд ДРВ-гэй газарай нилээд горитойхон хубиие бүри ехээр бомбодожо, буудажа байһаар, харин Париждахи хэлсээнүүдтэ хабаададаг США-гай түлөөлэгшэд байдалые хазагайруулан харуулха, эзэрхэг түримхэйшүүл ба эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэгшэдэй хоорондохи илгаае үгы болгохо һэдэлгэ хэнэ гээд хандалга соо хэлэгдэнэ.

США-гай правительствын эдэ ябуулганууд хэниинешье мэхэлжэ шадахагүй гээд хандалга соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Американ империалистнууд Урда Вьетнам руу сэрэгүүдые эльгээжэ, Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые эбдээ, манай оронойхидые үдэр бүхэндэ алана, хюдана, газар нютагыемнай хооһоруулна. США эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае болюулха, дотоодынгоо хэрэгүүдые өөһэдөө шиидхэхэ арга боломжо вьетнам арадта олгохо ёһотой.

Илалтануудайнгаа үрэ дүнгүүдые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхыень, һуларшагүй, үсэд шанга тэмсэл хэхыень, бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа, хүсэд илалта тээшэ урагшаа дабшахыень хүн зоноо, бүхы оронойнгоо сэрэгшэдые ДРВ-гэй Национальна суглаан уряална,

Американ империалистнуудай гэмтэ үйлэ хэрэгүүдые эрид шууд буруушаахыень, американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн вьетнам арадай хэжэ байһан үнэн зүб тэмсэлые эршэтэйгээр дэмжэхыень, ДРВ-гэй правительствын дүрбэн пункт соо найруулагдаһан хараа бодолые, мүн Урда Вьетнамай НФО-гой политическэ программые шууд дэмжэхыень, Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй дайн байлдаагаа болюулхыень, өөһэдынгөө, туһамаршa оронуудайнгаа сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа гаргахыень, ДРВ-гэй бүхы газарые бомбодолгые, дайнай бусад бүхы ябуулгануудые эсэлэн, үгэ дуугүйгөөр болюулхыень США-гай империалистнуудые баадхахын тулада эдэбхитэй хэмжээнүүдые абахыень эдэб оронуудай Национальна суглаануудые, правительствануудые, бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай, үнэн зүб ябадалые хүндэлдэг хүнүүдые ДРВ-гэй Национальна суглаан уряална.

Залуушуулай бүхэдэлхэйн фестивалиие угтуулан

СОФИ. (ТАСС). Залуушуул ба студентнүүдэй бүхэдэлхэйн IX фестивальда бэлэдхэхэ национальна комитедэй заседани БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живковэй түрүүлэлгэ доро майн 27-до эндэ болоо. Фестивальда политическэ, эмхидхэлэй талаар хэгдэжэ байһан бэлэдхэл тухай ДКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, залуушуулай ба спортын хэрэгүүдэй талаар НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй түрүүлэгшэ Иван Янев заседанида хабаадагшадта дэлгэрэнгыгээр мэдээсээ. Залуушуулай бүхэдэлхэйн хуралдаанай болохоёо байһантай дашарамдуулан, болгар залуушуулай абажа байһан культурна, спортивна ба бусад хэмжээ ябуулганууд тухай үгэ хэлэгшэд хөөрэһэн байна.

Фестивальда бэлэдхэл амжалтатайгаар хэгдэжэ байна гээд бэлэдхэл хэхэ национальна комитедэй хүндэтэ түрүүлэгшэ Тодор Живков тэмдэглээ.

Ондоо хүнэй зүрхэ табиха операци

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Бразилиин Сан-Пауло городой клиническэ больницада ондоо хүнэй зүрхэ табиха операци майн 26-най үглөөгүүр хэгдэһэн байгаа. АП агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Латиин Америкын энэ түрүүшын иимэ операци хэһэн бүлэг медигүүдэй хүтэлбэрилэгшэ доктор Эуриклидес де Жезус Зербини иигэжэ мэдээсээ. Операци хүүлэгшэ гэмгүй бараг байна.

ПРАВДА БУР...

Мүнөөдэрэй н...

Нэгэдэхи хуудаһанд... приятиин экономико» ... бэшэг. «Зунай һаран... бүхэнһөө 1000 кил... һааяа!» гэһэн гаршаг ... мацинууд. ТАСС-ай м... Совет Армиин Централ... артистнуудай Улаан-Ү... тухай фоторепортаж.

Хоёрдохи хуудаһанд... на ажабайдал» гэһэн ... ро Зэдын вольфрам... комбинадай парткомо... Н. Костенкын статья. ... вэй статья. Түрэл оро...

Гурбадахи хуудаһа... шынхид» гэһэн зу... Э. Сосновскаягай реце... саанаһаа ерэһэн мэдэ...

Дүрбэдэхи хуудаһан... ный Бурят-Монгол—... нагай статья. Нютаг ... нин. Спорт. Соносхол...

САГАЙ УЛ...

Улаан-Үдын авиамет... дээсэһэнэй ёһоор, мүнө... лика дотор үүлэтэй... зүүн-урдаһаа һулахан... ха. Байгал шадар, хойт... та 19—24, бэшэ ... 24—29 градус дулаан ... леэгдэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИ...

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора— приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. реда... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышлен... строительства—61-35, советского строительства и быт... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—6... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати ... вете Министров БурАССР.

Н-01526. Зак...